

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 59.
1939. március 15. szerda

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közlöny, inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

Mélységes gyászpompával temették az elhunyt kormányelnök-pátriárkát

Balan erdélyi érsek és Calinescu miniszterelnök bucsu-beszédei — A magyarság képviselői a temetésen — A külföld részvéte

Bucurestiből jelentik: Az egész főváros gyászba öltözött és a pátriárkia nagy harangja a kora reggeli óráktól kezdve hirdette kongásával a hívőknek a szomorú ünnepség megkezdését. A görög-keleti román egyház első pátriárkájának temetési végtisztességére reggel 9 órakor kezdődtek meg az előkészületek, amikor is százával hajtottak fel a pátriárkátus dombjára a gyászoló közönséggel érkező gépkocsik. A székesegyház előtt két hatalmas amphorában mirha és tömjén égett. A főváros lelkeszei és a vidéki papküldöttségek, amelyek az egész országból érkeztek, hármassorban felsorakozva vették körül a pátriárkiát. Petraché Lupu, a csodapásztor a székesegyházzal szemben, a pátriárkia erkélyén foglalt helyet. Megérkeztek a magas papi méltóságok, Balan erdélyi érseket az ország rész főpapjai vették körül, felvonultak a többi érsek és az ország püspökei, majd a hazafias egyesületek. Ezt követően érkeztek meg a hatóságok fejei, háromnegyed 11 órakor a királyi tanácsosok: Iorga Nicolae, dr. C. Angheliescu, Mironescu, majd utánuk a külképviseleti testület tagjai, a kormány tagjai és tíz perccel 11 óra előtt megérkezett Armand Calinescu kormányelnök. Néhány perccel a kormányfő megjelenése után állott meg a székesegyház előtt az a gépkocsi, amelyből Ernest Urdareanu, a királyi ház minisztere, Starcea, valamint Flondor udvari marsallok szállottak ki. Pontosan 11 órakor pedig Mihai nagyvajda kíséretében megérkezett öfelsege II. Carol király. A diszszázad a zenekar hangjaira fegyverbe lépett és zászlóval tisztelgett az uralkodó előtt. A pátriárkátus harangja pedig ércnyelvvel hirdette a kegyetes gyásznappal kezdetét. A király és a trónörökös belépett a székesegyházba; az uralkodó meghajolt a ravatal előtt és megkezdődött a gyászistentisztelet, amelyet Nicodim érsek szolgáltattott az érsek és püspökök segédletével. Ezt követően a többi felekezetek képviselői szolgáltattak rövid istentiszteletet, mindegyik saját vallási szabályainak megfelelően.

Balan Nicolae, Erdély érseke volt az első, aki beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy a halál anyaga a románság legszebb tölgét döntötte ki, elszólítva az élők közül az oszlopot és világosságot jelentő egyéniséget, aki bátorsággal irányította az országot a bonyolult és nehéz időkben. Felsorolta az érsek az elhunyt nagy érdemeit, kiemelte egyszerű származását, hozzáértését és a román nemzeti eszme szolgálatában kifejtett tevékenységét. Különösen meleg szavakkal emlékezett meg az új Románia megteremtése körül vitt szerepéről és az egységesítő irányában kifejtett munkásságáról.

Armand Calinescu miniszterelnök mondott beszédet ezután, aki így kezdte beszédét:

— Sire, gyászoló gyülekezet! Az elválás pillanatában, amikor bucsuzunk Miron Cristea-tól, a nagy pátriárkától, gyászbaborult lelkeink nem találnak vigasztalást csak nagyszerű életén való meiditációban.

A továbbiakban a kormányelnök kegyetes és szeretetteljes szavakkal emlékezett meg az elhunytól, aki életében nem ismerte a kudarcot és, aki mindenkor nemzetét szolgálta. Kiemelte, hogy munkájának diadala a nemzeti eszmék győzelmével esett össze és, hogy a nemzeti eszmék diadalának valamennyi jelentősebb eseményénél éppen Miron Cristea pátriárka elnökölt. Kitért a Cristea-család rövid történetére, szép szavakkal ismertette az elhunyt pátriárka életét a szerény kezdettől a férfias megvalósításokon keresztül a legmagasabb tisztiségeig, amikor is mindenkor a tevékeny egy-

ház eszméit képviselte. Az elhunyt mondta: „Az egyháznak hajójával minél gyakrabban ki kell hajóznia a világ társadalmi hullámveréséi közé és, ezzel hozzá kell járulnia a népnek a mindennapi szükség és nyomorból való megmentéséhez, nemcsak szavakkal, de tettekkel is.“ Miron Cristea pátriárka a románok közötti megbékélés nagy munkájának irányító munkájában is kivette részét és elmondható, hogy nemes alakja egyaránt közrejárt, szott a földrajzi és lelki egyesülésnél.

— A hálás nemzet, — fejezte be szavait a kormányelnök, — az állam életének megalapítói között tiszteli és sohasem felejt el Miron Cristea pátriárkát. Legyen neki könnyű a hant.

Ezután megkerülték a pátriárkátust, majd pedig a koporsót ismét a templomba vitték, majd a kriptába szállott le a gyászmenet. A koporsó elhelyezése után a kriptát lepecsételték. Az összes harangok hosszasan zugtak. A kriptába való leszállás ideje alatt egy katonai diszszázad zeneszóval tisztelgett és így adta meg a végtisztességet, majd a zene imát intonált.

A varsói érseki orthodox katedrálisban magyászistentiszteletet tartottak Miron Cristea dr.

pátriárka lelkiüdvéért. Az istentiszteletet Dénes érsek, a lengyel orthodox egyház feje celebrálta. Jelen volt az istentiszteleten Franasovici nagykövet és Beck lengyel külügyminiszter is.

Ugyancsak gyászistentiszteletet tartottak Miron Cristea pátriárka emlékére Szófiában is. Jelen voltak a bolgár kormány összes tagjai, a királyi ház, valamint a szent szinódus tagjai. A szertartás után az előkelőségek részvétüket fejezték ki Filotti követnek.

Hasonló istentiszteleteket tartottak Belgrádban, Budapesten, Brüsszelben, Berlinben.

Vasárnap reggelre a Nemzeti Ujjászületés Frontjának három magyar vezetőségi tagja: Szász Pál dr., Mikó Imre dr. és Szabó Beni Bucurestibe érkeztek. Mindhárman résztvettek az állomás királyi várótermében felravatalozott Miron Cristea dr. pátriárka miniszterelnök holttestének vasárnapi beszentelésén. Ezután megalakult a gyászmenet, mely a pátriárka koporsóját a pátriárkátus templomába kísérte. A magyar tagozati képviselők a királyi tanácsosok sorában, Hedrich, Gust és Tauchness német tagozati vezetők mellett haladtak.

Hétfőn délelőtt Mikó László és Teleki Ádám gróf szakosztályi vezetők is a fővárosba érkeztek. Délelőtt a Nemzeti Ujjászületés Frontjának tanácsa általános értekezletet tartott, melynek tárgya a megyei és körzeti titkárok személyének kiválasztása volt. Az értekezlet csak a román származású titkárok jelölésével foglalkozott, a magyar vonatkozású Silviu Dragomir dr. kisebbségi miniszter úgy nyilatkozott, hogy a magyar titkárok jelölése csak a román titkárok végleges kiválasztása után történik meg.

Önálló Szlovákia alakult, német protektorátus alatt

Magyar ultimátumot kapott a prágai és a pozsonyi kormány a szlovák és ukrán incidensek miatt — Német csapatmozdulatok a szlovák határon — Berlinbe utazott Hacha cseh köztársasági elnök — Magyar katonaság nyomul előre Kárpát-ukrajnában

Uj kormány Prágában és Pozsonyban

A keddi nap nagyjelentőségű eseményeket hozott a cseh-szlovák-ukrán kérdésben, amelyeknek kiemelkedő mozzanatait bevezetésképen foglaljuk össze, könnyebb áttekintésük érdekében. Szlovákia kimondotta önállóságát német protektorátus alatt. A rend fenntartása érdekében, a szlovák néphatározat biztosítására a német haderő megkezdte bevonulását Szlovákiába. Ugyanekkor a szlovák és az ukrán incidensek miatt a magyar kormány 12 órás demarsot intézett egy Prágához, mint Pozsonyhoz; egyben, — mint a londoni, berlini és párisi sajtóirodák jelentik, — magyar csapatok megkezdtek az előnyomulást a ruszin földön. A csapatmozdulatok hírére Budapest mindaddig nem erősítette meg. Az ukrán kormány állítólag szintén kimondotta elszakadását a prágai központi kormányzattól.

A fenti eseményekkel kapcsolatosan Prágában közös német lengyel és olasz diplomáciai lépés történt, melyek a német és a magyar akciót látszanak alátámasztani. Erre vall CHAMBERLAIN angol kormányelnök nyilatkozata is, amelyben hangsúlyozza, hogy a csehszlovák határokat Anglia csak „nem-provokált támadás“ esetére garantálta; ebben az esetben erről nem lehet szó. „Csehszlovákia nincs többé“ — írják a keddesi német lapok és bár ez az állítás ezidőszertint túlzottan látszik, az események logikája egyre valószínűbbé teszi a berlini sajtó beállítását. HACHA cseh köztársasági elnök a jelen pillanatban Berlinben tárgyal Chwalkovský külügyminiszter kíséretében és valószínűleg diplomáciai fegyverekkel kísérli meg mindazt meggátolni, amit a tényleges fegyveres erők felvonulásai egyre jobban befejezett tényekként állítanak be a történelmi események sorozatába.

Részletes jelentéseinket egyébként — összefüggésük szerint csoportosítva, — az alábbiakban adjuk:

I.

A német kormány lépései

Prágából jelentik: Tegnap a késő éjjeli órákban az a hír terjedt el, hogy Németország a csehszlovák központi kormányhoz a következő ultimátumszerű követeléseket kiadta:

1. Szlovákiának multhatatlanul adjanak teljes önkormányzatot.
2. Sirovi hadügyminisztert és Fischer belügyminisztert azonnal távolítsák el a kormányból.

3. A cseh és morva területen lakó német kisebbségeknek a legszélesebb körű jogokat garantálják.

A német fővárosban a szlovák eseményekkel kapcsolatban súlyos következményekkel járó eseményeket várnak. Berlinben már megállapították, hogy a müncheni és a bécsi döntőbírói ítéletek revizióra szorulnak.

A német követ-kormány megbizásából tegnap este két ízben jelent meg és nyújtott át jegyzéket a prágai külügyminiszteriumban. Az első részben még Beran miniszterelnök vezetése mellett új kormány megalakítását kívánta Berlin. Amikor azonban második ízben jelent meg, az akkor átadott jegyzék

Beran távozását követelte. A német demars főbb pontjai között szerepel.

Hitler újra akcióban!

Párizs. (Rador.) A francia lapok a szlovákiai eseményekkel élénken foglalkoznak. A Jour eze ket írja: Két feltevés lehetséges. Az egyik a független Szlovákia kiküldése, amely előnyben részesítendő a Kárpátaljával kapcsolatos lengyel-magyar terveket, a másik szerint Németország konszolidálná Szlovákia helyzetét, de egyben birtokba is venné a pozsonyi hídfőt és megsemmisítené a közös lengyel-magyar határral kapcsolatos óhajokat. A Petit Parisien szerint Hitler kancellár ismét erőszakot alkalmazott és hozzákezdett Középeurópa átszervezéséhez és e célra a leggyorsabb eszközöket használta fel. A Szlovákia elszakadása által meggyöngyült Csehszlovákia sokáig nem birtokolhatja Kárpátalja-Ukrainát és rövidesen bekövetkezik a csehszlovák köztársaság teljes felbomlása. A Populaire összehasonlítja a jelenlegi eseményeket a szeptemberi eseményekkel és megállapítja, hogy most már nem „testvérharcról” van szó és most már nem Benes van uralmon, hanem Beran és Chvalkowsky, a világ az olasz követelésekkel számolt és „ismét Berlin által rendezett színijáték kezdődött.”

Sidor kényszerhelyzetben

Hétlőn, a késő éjjeli órákig a berlini külügyminiszterium környékén szokatlanul nagy volt a forgalom, mert a lakosság tudta, hogy a külügyminiszteriumban Hitler, Ribbentrop és Göbbels tanácskoznak. Arról semmi sem szivárgott ki, hogy miben állapodott meg Tiso a német külügyminiszterrel.

A szlovák képviselőház március 14-re történt összehívása Prágában óriási izgalmat keltett, amit tetézt még az is, hogy Hitler kancellár Sidor szlovák miniszterelnököt valóságos ultimátum elé állította, amikor azt követelte, hogy Tiso legyen a miniszterelnök. A központi kormány nyomában tanácskozársra ült össze és az ülés rendkívül izgalmas hangulatban folyt le. Több miniszter indítványozta, hogy lépjenek ki a kormányból mindazok, akiket a német birodalom felelőssé tehet az eseményekért.

A Havas ügynökség prágai jelentése szerint motorizált német csapatokat vontak össze a Pozsonnyal szemben levő Duná-parton. A Hlinkagárdák is elfoglalták a Morava folyó mentén húzódó csehszlovák határvonalat és itt erős ellenőrzést fejtenek ki. (Rador.)

Mit kívánt Berlin?

A Havas ügynökség jelenté: A német beavatkozás egész más fordulatot adott a válság megoldásának, amely már úgy látszott, hogy az új szlovák kormány megalakításával véget ér. A kiszemelt miniszterek iránt az autonomisták is bizalommal viselkedtek. A szlovák kormány ura volt a helyzetnek, de március 13-án éjjel a pozsonyi németek erősítést kaptak és a külföldi beavatkozás is biztosra vehető volt. Bombák robbantak fel Pozsonyban és a rendfenntartó közegeknek a németekkel való összetűzése megsokszorozódott. Tiso ekkor jelentette be, hogy felkeresi Hitler kancellárt és ugyanekkor Sidor közölte Prágával, hogy Németországgal szemben az ellenállás kilátástalan. Tiso a Hitlerrel történt első találkozás után telefonon hívta fel Sidor-t és kérte, hogy a szlovák parlamentet kedd délelőttre hívja össze. Sidor, aki tényleges miniszterelnök volt, ultimátumot kapott egy olyan személytől, aki az alkotmány értelmében semmiféle tisztséget nem tölt be. Hacha köztársaság elnök ekkor még egy utolsó kísérletet tett a helyzet megmentésére és utasította Sidor-t, hívja össze a diétát, hogy az események törvényszerűen alakuljanak.

A Reuter ügynökség jelentése szerint az elmúlt héten végrehajtott német csapatmozdulatok nagy feltűnést keltettek külföldön. Csapatokat szállítottak Salzburg felé és Nürnbergből München felé. A különítményeket páncélos autók és léghajárító utagek kísérték.

A Havas ügynökség jelenté: Németország közbelépését a csehszlovák válság ügyében előre-

hogya a cseh csapatokat azonnal ki kell vonni Szlovákiából. Szlovákia függetlenségét azonnal ki kell kiáltani és aranyban kárpótlást fizetni Németországnak. Ez a kárpótlás azokra az értékekre vonatkozik, amelyeket Németország a szudeta földön nem talált meg, mert a csehek időközben elszállították azokat.

A Daily Telegraph szerint valószínűleg Gayda tábornok lesz az új kormány elnöke, akit szombaton rehabilitáltak.

Gayda azzal vállalja a kormányalakítást, hogy Szlovákia független állam lesz német protektorátus alatt.

A lap szerint a német követelések újabb csehszlovák területek átadását is magukban foglalják, valamint a német ellenőrzés nagymérvű kiterjesztését is. (Rador.)

láthatónak tartják, hogy „megvédjék a németek élet és vagyonbiztonságát, valamint hogy helyreállítsák a csehek által megbolygatott müncheni

rendet.” A birodalom minden részéből csapatösszevonásokról érkeznek jelentések. A Reuter ügynökség bécsi jeletése már arról ad hírt, hogy kedd délután német csapatok behatoltak Szlovákia területére. Ezt megerősíti a Rador hírszolgálati iroda Pozsonyból keltezett jelentése: Wiskitna községet kedd délután német rohamosztagos csapatok szállták meg. A község Iglóól nyugatra a német határ közelében fekszik.

A Német Távirati Iroda jelenti: Egy és ugyan azon időben Pozsonyban és Engerauban bombák robbantak. A Német Távirati Iroda szerint nyilvánvaló, hogy cseh kommunista elemek követék el a kijelentéseket, és hogy a pozsonyi robbanásokat jelnek szánták a cseh csapatok számára, hogy Szlovákia területén a legkülönbözőbb erőszakosságokat kövessék el. A német és szlovák vezetőket elhurcolták házaikból és ismeretlen helyre vitték. Több helyen a lakosság fellázadt és elűzte a cseheket, másutt pedig véres összecsapások történtek, lövöldözésekkel, így Késmárkon és más helyeken. Az áldozatok számát nem ismerik.

II.

Harc Szlovákia önállóságáért

Pozsonyból jelentik: Sidor miniszterelnök a pozsonyi rádióban bejelentette, hogy a szlovák parlament történelmi fontosságú ülést tart. Ezen az ülésen dönt arról, hogy Szlovákia a csehszlovák köztársaság keretében akar-e maradni vagy sem.

Tegnap este nyolc órakor rendőrsztagok szállták meg a pozsonyi színház előtti teret, ahol tömegfelvonulást rendeztek tiltakozás céljából. Ezt a tüntetést akarta megakadályozni a rendőrség, amelynek beavatkozása későbbben meg is történt. Mach Sándor volt propagandaugyi miniszter, amikor meglátta a rendőri készültséget, telefonon felhívta Sidor miniszterelnököt, akinek bejelentette, hogy a tömeg megnyugtatása céljából beszédet akar mondani és ehhez engedélyt kért Sidor-tól, aki teljesítette a kívánságot. Mach Sándor ezután a Kariton szálló erkélyéről közölte a tömeggel, hogy Tisótól Berlinből távirat érkezett, amely közli, hogy a szlovák kérdés megoldása végső stádiumba jutott és felszólította a tüntetőket, hogy őrizzék meg a rendet és nyugalmat. Amikor beszédének ehhez a részéhez ért, lovasrendőrök vágattak a tömegbe, miután nem tudták, hogy Mach Sándor a miniszterelnök engedélyével beszélt. A rendőrök kardlappal verték szét a tüntetőket és eközben néhány revolverlövés is eldőlt. Amikor a félreértés kiderült, este fél kilenc

órákor a tömeg ismét összegyűlt és Mach Sándor folytatta beszédét. Hangsúlyozta, hogy a szlovák nép szabadsága biztosítva van.

— Nem tűrhetjük tovább — folytatta beszédét Mach Sándor, — hogy a csehek kényükkedvük szerint bánjanak velünk. A csehek boldoguljanak a maguk módján és a szlovákok szintén a maguk módja szerint fognak berendezkedni. Minden szomszédállammal jóviszonyban akarunk élni és a nagy német nemzet oldalán keresünk boldogulásunkat.

Mach Sándor ezután közölte, hogy Berlinben megegyezés jött létre Tiso és Hitler között. A volt propagandaminiszter a tömeg szünni nem akaró éljenzése közben fejezte be beszédét.

A német távirati iroda jelentése szerint Iglóban tegnap délután titokban részleges mozgósítást hajtottak végre. Az a tény, hogy két léghajárító uteg érkezett és hogy a várost körülvevő magaslatokat tüzérségi csapatok szállták meg, igazollják a mozgósítást.

Pozsonyban a színház előtti téren a rendőrök szuronyrohammal s könnyfakasztó bombák segítségével szórták szét a tömeget. Gépfegyvereket állítottak fel a nemzeti múzeum, az egyetem és a dunai híd előtt. (Rador.)

„Független” Szlovákia született a német fegyverek védelme alatt

Pozsony. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: Nyomban Pozsonyba való visszaérkezése után Tiso minisztertanácsban vett részt, amelyen megjelent Sidor miniszterelnök is. Tiso közölte berlini tanácskozásainak eredményét, majd szigorú rendőri őrzet mellett titkos ülésre vonultak vissza, amelyen már a szlovák törvényhozás tagjai is megjelentek.

A német távirati iroda közli: Tiso miniszterelnök kedden délután egy órákor a pozsonyi rádió-

állomás utján kiáltványt hozott nyilvánosságra arról, hogy Szlovákia kimondotta függetlenségét. A szlovák diéta rendkívüli ülése 12 óra előtt öt perccel kezdődött meg és a függetlenségről szóló határozatot a jelenlévő hatvankét képviselő egyhangulag megszavazta. A Havas iroda berlini jelentése szerint hiteltérdemlő forrásból nyert hírről számol be, hogy

a szlovák kormány a német birodalom védelméről a német birodalmi kormánytól.

Kikiáltották Szlovákia függetlenségét

A Havas ügynökség Pozsonyból délután fél 3 órákor hivatalosan jelentette, hogy kikiáltották Szlovákia függetlenségét. A Rador budapesti jelentése, autonómista szlovák körökből nyert értesülésekre hivatkozva megerősíti ezt a hírt.

A Havas ügynökség jelenti: Az új szlovák kormány nyomában megalakulása után táviratot inté-

zett Hitlerhez, bejelentve Szlovákia függetlenségének kimondását, egyben pedig a kormány a birodalom védnöksége alá helyezkedett. Nagyon jól értesült, a Wilhelm-Strassehoz közelálló körök szerint Németország nem tagadja meg Szlovákiától a védnökséget, mert az új független állam csak így élhet meg.

A német hadsereg átlépte a szlovák határt

Pozsony. (Rador.) Kedd reggel a község valóságos megostromolta a pozsonyi bankokat. A polgárság betéteit kívánta kivenni a bankokból. Számos cseh és zsidó üzletet szétromboltak. — Nagyszámú cseh család sietve elhagyta Szlovákia területét és Bohémiába menekült.

A német távirati ügynökség jelenti: Szlovákiai hírek szerint cseh katonai hatóságok letartóztatták Csáky Miklós grófot, a szlovákiai magyar közművelődési egyesületek elnökét, valamint Csáky Gusztáv grófot, a szlovákiai magyarság legjelentősebb személyiségét és Kopasz Gusztávot, a szlovákiai magyar keresztény szocialista párt elnökét.

A Reuter ügynökség munkatársa jelenti: A bécsi rádió délután 2 órákor közölte hallgatóival,

hogy a német hadsereg megkezdte Szlovákiába való benyomulását.

London. A Reuter-iroda jelenti: Berlinből érkezett jelentés szerint a Szlovákiával szemben lévő német határon nagyobb csapatösszevonások történtek. Hivatalos német helyen azt hangoztatják, hogy a csapatokat azért vonták össze, hogy Ausztriának Németországha való bekebelezésének évfordulóján résztvehessenek az ünnepségeken.

A Reuter jelenti: Angol politikai körökben nagy meglepetést váltott ki az a Pozsonyból érkezett jelentés, amely szerint a szlovák törvényhozást kedd délelőtt tíz órára egybehívták. Prágából érkezett jelentés szerint a szlovák törvényhozás hirtelen egybehívása Tiso volt miniszterelnök kívánságára történt, aki Berlinbe utazott, hogy

Hitler kancellárral tanácskozást folytasson. Ezen a megbeszélésen résztvettek Karmasin volt államtitkár, a szlovák németiség vezetője, valamint Durcsánszki és Ribbentrop német külügyminiszter is. A megbeszélések után Tiso repülőgépen azonnal Pozsonyba utazott, hogy a törvényhozás előtt beszámoljon arról a tanácskozásról, amelyet Hitler német kancellárral folytatott. Angol politikai körökben a helyzetet rendkívül komolynak látják. Mértékadó londoni helyen kijelentették, hogy az angol kormány állandó összeköttetést tart

fenn a francia kormánnyal a csehszlovákiai ügyek miatt.

Az utóbbi napok eseményeiből Páris szerint arra lehet következtetni, hogy Németország szlovákia függetlenségét akarja biztosítani és e célból haderőt bocsájt rendelkezésére. A birodalom ilyen módon utat nyer Kelet felé, azonban óvatosságból elkerüli, hogy a Közép- és kelet-európai országokat, különösen pedig Lengyelországot nyugtalanítsa.

III.

Magyarország óvintézkedései

Budapestről jelentik: Kedden reggel cseli katonai osztagok támadást intéztek Munkács ellen. A cseh katonaság heves tüzharcát a magyar határ védelmi osztagok erőteljesen visszaverték és sikerült a támadó cseh katonai osztagokat visszacsorítani. A magyar csapatok a harc további során behatoltak és elfoglalták a cseh területen levő Őr-hegyalja községet. A magyar csapatok több foglyot ejtettek. A heves tüzharc még folyik.

Teleki Pál gróf miniszterelnök a Magyar Távirati Iroda munkatársának a csehszlovákiai eseményekkel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Határaink Csehszlovákiával már meg vannak állapítva és a keddi napon mindkét részről meg is szállták a kijelölt határvonalakat. Ami ezen a vonalon túl történik, Szlovákia belügye. Termé-

zetes, hogy mint szomszéd az eseményeket figyelemmel kísérjük.

Arra a kérdésre, hogy a határok megerősítésére is sor kerül, a miniszterelnök így válaszolt:

— Lehetséges, hogy ilyen megerősítés szükségessé váljék, már csak azért is, mert a határok ellenőrzésére az új megállapítás után több ember fog kelleni másrészt az utóbbi időben éppen a határmegállapítással kapcsolatban is két-három esetben egyes községek lakosságainak nagyrésze át kívánt jutni a határon. Az ilyen eseteket már csak a jövőszovny miatt is meg kell akadályozni. Végül a Szlovákiában kihirdetett ostromállapot miatt is meg kell erősíteni a határmenti szolgálatot. Az ilyen események szükségessé tesznek bizonyos intézkedéseket, amely intézkedések azonban tisztán határfelelőseleti intézkedések és a Szlovákia iránti megértő baráti szellemben történtek.

Magyar ultimátum Prágához

A magyar hadsereg átlépte a kárpátukrán határt és megkezdte előnyomulását

Budapest. (Rador.) Két magyar földművest egy cseh járőr Munkáctól délre, a határ közelében megölt. Perecsenyben egy magyar lelkeszt ölte meg a cseli katonák.

A keddi délelőtti sajtó hatalmas cikkekből foglalkozik a szlovákiai eseményekkel és megállapítják, hogy Kárpátukráiban terror uralkodik és hogy nem létezik más megoldás, mint Kárpátukrájának Magyarországhoz csatolása. Megerősítik, hogy a magyar kormány ultimátumot intézett a Kárpátukrán kormányhoz. Ultimátumot intézett a magyar kormány Prágához is és ez az ultimátum állítólag éjjel 12 órakor jár le.

A német távirati ügynökség jelenti: A cseh katonák által kihívott számos határvillongás miatt a magyar csapatok kedden átlépték a Kárpátukrán határt.

A magyar ultimátum szövege

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar külügyminiszterium képviselője kedden délután 3 órakor Kobr Milán budapesti csehszlovák követnek erélyes hangú jegyzéket nyújtott át. A jegyzék utal arra, hogy Szlovákia kikiáltotta függetlenségét és a magyar kormány meg van győződve, hogy Csehország, amely a Csehszlovák államot több, mint husz év előtt a népek önrendelkezési joga alapján alapította meg, tiszteljenben fogja tartani a szlovák nép elhatározását. Rámutat ezután a jegyzék a ruszinszko területen legutóbb lefolyt eseményekre és az állandóan megismétlődő magyar határ elleni támadásokra, amelyek a határmenti lakosság békéjét veszélyeztetik és egyúttal a magyar kormány kötelességévé teszik, hogy a következő követeléseket támassza a cseh kormánytól: Helyezzék azonnal szabadlábra a Csehszlovákia és főleg Ruszinszko területén elfogott és internált magyar nemzetiségű politikai foglyokat. Vessen véget a cseh

kormány a magyar nemzetiségű lakosság üldöztetésének. Engedje meg a cseh kormány, hogy szabadon megszervezhessék a magyar önvédelmi alakulatokat és részükre szolgáltassanak ki fegyvereket. Követeli továbbá a magyar jegyzék, hogy 24 órán belül kezdjék meg Ruszinszko területéről a cseh csapatok kivonását és végül a magyar nemzetiségűek vagyonának tiszteljenben tartását. A magyar kormány újból felhívja a cseh kormányt ez év január 24-én átadott jegyzékére, amelyben figyelmeztette a prágai kormányt, hogy a magyar határok ellen intézett támadások alkalmával a támadókat nemcsak visszaveri, hanem őket a határon túl is megsemmisítésükig fogja üldözni. Végül a magyar kormány eme jegyzékére 12 órán belül választ vár és abban az esetben, ha a választ nem kapja meg, úgy az elkövetkezendő eseményekért a prágai kormányra hárít minden felelősséget.

Harminc ukrán község magyar kézen

A Reuter-iroda munkatársa jelenti: Hitelt érdemlő forrás szerint a magyar csapatok több mint harminc Kárpátukrán községet elfoglaltak. Ezt a hírt a Havas ügynökség berlini jelentése is megerősíti, ezenkívül pedig a német távirati ügynökség budapesti munkatársa a következőket jelenti: A magyar csapatok behatoltak Kárpátukrája területére.

A német távirati iroda jelenti: Heves harcok után a magyar csapatok keddi hajnalban Munkács közelében átlépték a csehszlovák határt. Egy községet azonnal elfoglaltak, majd három magyar gyalogzászlóalj Kárpátukrája belseje felé nyomult. A harcok tovább folynak és már eddig is számos halott és sebesült áldozatot követeltek. A magyar csapatok Munkáctól 16 kilométernyire állnak.

A Havas ügynökség Kárpátukrán körökből nyert értesülésekre hivatkozva közli, hogy az Ukrán katonai szervezetektől támogatott cseh csapatok felvették a harcot a magyar katonasággal.

Volosin erőfeszítései

A Reuter ügynökség jelenti Husztról: Meghatalmazott helyen közölték, hogy Volosin Kárpátukrán miniszterelnök Német- és Olaszország közbelépését kérte, mint a Kárpátukrán határokat biztosító hatalmakat, amelyek a bécsi döntőbírósi határozattal erre kötelezettséget vállaltak. A Kárpátukrán miniszterelnök közölte Berlinnel és Rómával, hogy a magyar csapatok Kárpátukrája területére hatoltak.

Felfegyverezték a Hlinka-gárdákat!

Pozsony. Beavatott helyen úgy tudják, hogy az új független Szlovákia totális állam lesz, amelynek élén TISO áll és címe az „atyja” lesz. A szlovák hatóságok széleskörű óvintézkedéseketoganatosítottak. az utcákon katonai őrszolgálatok járják, a Hlinka-gárda tagjai fegyvereket és zászlókat kaptak. Pozsony lakosságának 30 százaléka német, de a rendfenntartó őrszolgálatokban ők vezetnek. Rájuk bízták a középületek őrzését, míg a szlovákok nagy tartózkodást tanúsítanak, mert úgy látszik, hogy az események gyors folyása következtében talékozatlanok.

Csáky István gróf külügyminiszter gyengélkedése ellenére kedden reggel megjelent hivatalában és később felkereste gróf Teleki Pál miniszterelnököt. Teleki és Csáky tanácskozásai egy órán át tartottak. Utána 10 órakor gazdasági miniszteri értekezlet kezdődött a miniszterelnökségen.

IV.

Tanácsalanság Prágában

Prága. (Rador.) A minisztertanács egész délelőtt foglalkozott a végreteleg kiéleződött helyzettel. Hosszas tanácskozások után sem tudtak döntést hozni és elhatározták a törvényhozás meghallgatását. A Pozsonyból Prágába érkező vonatok zsúfolva vannak csehekkel és zsidókkal, akik Szlovákiából menekülnek. Elmondották az utasok, hogy a vonatokat Hlinka-gárdisták kutatják át, akik elkobozzák az ötszáz csehkoronánál nagyobb összegeket, az ékszereket és értéktárgyakat.

Kedden a prágai főpályaudvar közelében bomba robbant, melynek kilenc súlyosan sebesült áldozata van.

Iglo közelében, Stangernben a németek heves tüntetést rendeztek a helyi német vezető, Slavek letartóztatása miatt. A német vezetők utasítására a tömeg fegyvelmezetten viselkedett, mégis a csehek szót akarták verni a tömeget, majd tehergépkocsikon cseh erősítés érkezett. A csendőrök körülfogták a községházat és sortűzet adtak a tüntetőkre. Egy ember a helyszínen meg halt, a sebesülteknek pedig órákon keresztül kellett orvosi segítségre várni. (Rador.)

Az új szlovák kormány

Délben negyedik órakor Tiso dr., a Carlton szállodába érkezett és ott részletesen nyilatkozott az újságíróknak a történelmi jelentőségű eseményről. Elmondotta, hogy a parlament megalakította az új kormányt, amelynek miniszterelnöke: Tiso József dr. lett. A szlovák kormány tagjai a következők:

Külügyminiszter: Durcsánszky, belügyminiszter: Sidor Károly, közoktatásügyminiszternek megmaradt Sivák dr., miniszterelnök helyettes: Tuka Béla dr., pénzügyminiszter: Budensky, gazdaságminiszter: Negrinsky, közlekedésügyi miniszter: Stano, honvédelmi miniszter: Csatlós alezredes, igazságügyminiszter: Mritz.

Elmondotta még Tiso, hogy az államfői tisztség betöltéséről még nem tárgyaltak. Ezt a kérdés az új alkotmány útján kívánják majd rendezni és arra gondolnak, hogy az államfői és a miniszterelnökségi tisztséget egy személy fogja betölteni.

A szlovák függetlenségi törvény

A szlovák parlamentben ma hirdették ki a szlovák függetlenségi törvényt, amelynek a szövege a következő: 1. Szlovákia önálló és független állammá alakult át. Az eddigi országgyűlés szlovák törvényhozó parlamentté változik át. 2. a szlovák állam alkotmányának kihirdetéséig a kormányzó és végrehajtó hatalom a szlovák kormány kezében van. 3. Valamennyi eddigi törvény, rendelet és intézkedés életben marad, azokkal a változásokkal, amely a szlovák állam szellemével összhangban van. 4. A kormányt felhatalmazza, hogy rendeleti úton tegyen meg mindent a rend és a biztonság fenntartására. 5. Ez a törvény életbe lépett és a kormány hajtja végre.

Volosin elmenekült?

Ma este a lakosság és Volosin védőrsége között összetűzésre került a sor, amelynek során számosan megsebesültek. Egyes hírek szerint maga Volosin is megsebesült, míg más jelentések úgy tudják, hogy Volosin Romániába, vagy Magyarországra szökött.

Az amerikai sajtó véleménye

Newyork. (Rador.) Az Egyesült-Államok sajtója meglepetés nélkül foglalkozik a csehszlovákiai eseményekkel, amelveket a müncheni egyezmény egyenes következményének minősít. A Newyork Times megállapítja, hogy a müncheni egyezmény védelem nélkül hagyta azt a nemzetet, amely Európának ezen a vidékén a legerősebb volt, majd azon véleményének ad kifejezést, hogy az események Hitlernek újabb alkalmat szolgáltatnak a Csehszlovákia fölötti teljes gyámkodás keresztülvételére.

URANIA premiermozgó TEL: 12-82

Sikorsoroszatunk újabb állomása!

Hajnalhasadás

DANIELLE DARRIEUX lejjebb filmje.

5, 7.15 és 9.30. Mérsékelt emelt helyre! Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

Részletes tudósítás

a szerelmes hazaáruló francia hadnagy kivégzéséről

Páris. A napokban végezték ki Toulonban Marc Aubert sorhajóhadnagyot. A hadnagy a szeptemberi válság idején fontos hadititkokat juttatott egy idegen állam kezére, ezért ítélték halálra. A fiatal, 26 éves sorhajóhadnagy, barátja, Marie Morel táncosnő kedvéért követte el bűnét. Hogy pénzt adhasson barátjának, nagy összegért katonai titkokat árult el. Marie Morel, mint büntetését, háromévi börtönre ítélték.

A kivégzés tegnap hajnalban ment végbe a touloni Malbousquet erődben. Az elítélt védői mindent megkíséreltek, hogy kegyelmet kapjon a fiatal sorhajóhadnagy, Lebrun köztársasági elnök nem élt a megkegyelmezés jogával, hiszen Marc Aubert bűnére nem tudtak mást felhozni mentésül, csak vak szerelmét.

Amikor a haláraitelt megtudta, hogy élete csak a kegyelmi kérvény elintézésétől függ, letett minden reményről. Felébredtek vallásos érzelmei. Már csak a másvilágra gondolt. Többször mondogatta, hogy „teste már nem is létezik.“

Ejfel-nappal az evangéliumot olvasta és az olvasót forgatta, amelyet vigasztalója, Fabre atya, adott neki.

A kivégzés hajnalán öt órakor Puech kormánybiztos, Fabre atya és a két védő megjelent a halálra ítélt cellájában. Aubert még aludt. A repülő gárda egyik parancsnoka gyengéden megrázta a vállát. Puech kormánybiztos pedig így szólt hozzá:

— Kegyelmi kérvényét elutasították. Készüljön itt az idő.

Fabre atya lépett ezután elő, hogy bátorítsa az elítéltet és előkészítse az elkövetkezőkre.

— Nincs szükségem vigasztalásra, jó atyám. — mondotta ekkor Aubert — tudja jól, hogy már mindenre elkészültem.

A védők még sápadtabbak voltak, mint védenek, aki két levelet adott át Fabre atyának. Majd azt a kívánságát fejezte ki, hogy

szeretne még egyszer utoljára misét hallgatni és megáldozni.

Marc Aubert ezután felöltözött, de a gombok a suitások és az epolettek már hiányoztak tisztán egyenruhájáról. Így hozták tudomására, hogy megfosztották rangjától.

Szilárd léptekkel hagyta el celláját. A misén letérdelt, mély áhitattal imádkozott, megáldozott.

A kivégzés helyén hétszáz tengerész, tüzekek, gyalogosok, szenegezők sorakoztak fel a kivégzési négyyszögbe. A kivégzési szakasz már félóra óta várakozott. Rocher sorhajókapitány utasította embe- reit, hogy

az elítélt mellére célozzanak emberlenségéből is, meg azért is, hogy pontosan végrehajtsák az ítéletet.

Ezalatt teljesen kivilágosodott. Aubert kissé

A szerelem nem vakít el

annak hibáival és tökéletlenségeivel szemben, akit szeretünk. Ezért minden okos asszony, sulyt fektet férje szeretetére, igyekezni fog ezt az érzést táplálni. Mindenekelőtt külsőleg vonzónak kell maradnia számára. De nem a gépies kifestés által, hanem organikus szépséggel, melyet elsősorban azáltal ér el, hogy arcbőrének megadja azokat az anyagokat, melyek táplálásához szükségesek. Erre szolgál a *Milkuderm-Hautsahne* és *Milkuderm-Milch-fettcrème*, az egyetlen készítmények, melyeknek alapanyaga az abszolút tiszta tej.

meghajolva leszállott a kocsirol, két tengerész karfonogta, hogy a vesztőhelyre kísérelje, de ő kiszakította magát és szilárd léptekkel, mintha csak egy szerű mindennapi sétáját végezné, állott a puska- csövek elé. Mialatt a vizsgálóbíró elhadarta az ítéletet, egy tengerész fehér kendővel be akarta köt- ni Aubert szeméit.

— Nem kell, szembe akarok nézni a halállal — tolta el magától Aubert a kendőt. Ezután feltérdre ereszkedett.

Délután és este tárgyalnak ezentul a törvényszékeken

Megjelent a törvényszékek és az ügyészségek belső megszervezésének új szabályzata

A Monitorul Oficial március 11-iki, szombati számában megjelent a törvényszékek és az ügyészségek belső megszervezéséről szóló szabályzat. Ennek első fejezete általánosságban úgy intézedik, hogy

a törvényszékeken a tárgyalásokat déli egy órától este hét óráig tartásák, az általános munkaidő pedig a törvényszékeken délelőtt 11 órától este hét óráig terjed.

Az igazságügyminiszter azonban hivatalból, vagy pedig a törvényszéki főnökök kérésére engedélyt adhat ahhoz, hogy tárgyalásokat délelőtt is tartsanak. Valószínűnek látszik, hogy az aradi törvényszék is azt kéri majd, hogy a tárgyalásokat változatlanul délelőtt tart-

hassák meg és ne vezessék be a délutáni tárgyalások új rendszerét.

A szabályzat értelmében a vizsgálóbíró köteles annak a törvényszéki tagozatnak munkájában résztvenni, amelyhez tartozik.

A délután kezdett törvényszéki tárgyalás tartamát évfélig hosszabbíthatják meg, míg a délelőtti tárgyalását este hét óráig.

A törvényszéki tisztviselők és a bírák négy órával a tárgyalások megkezdése előtt léphetnek be a törvényszéki épületbe, az ügyvédek két órával, míg a közönség egy órával a tárgyalások megkezdése előtt. A tárgyalásra kerülő ügyek táblázatát előző este kell kifüggeszteni a tárgyalóterem aijájára. A bíráknak talárban kell megjelenniük a teremben és a rang sorrendjében kell belépniük és távoznok az ajtón. Egy nap leforgása alatt az elnök legfeljebb kétszer függesztheti fel a tárgyalást és a szünet nem tarthat tovább egy negyedóránál.

A Katolikus Dalkör 15 éves, Borhegyi Károly 50 éves jubileuma március 19-én

Minorita Kulturház. — JEGYEK A „VA SARNAP” MIADÓ JVA ALABAN

Több mint az elnök

Írta: SIMON RENSHAW

Anny szenvedélye a mozi volt. Jobban ismerte a világ összes filmnagyságainak botránykrónikáját, mint a filmujságok szerkesztői és kis hónapos szobájának falait teleaggatta a film hőseinek ujságokból kivágott képeivel.

Az áruház, amelyikben Anny elárusító volt, a világhírű filmgyár közelében volt és így Anny naponta kétszer is találkozott vágyai és álmai gyakorlati formába kikristályosodott eszményképeivel. Mert Anny lázas érdeklődéssel tekintett mindenre, ami a filmvilággal függött össze. Percekig járt fel és alá a filmgyár kapuja előtt, hogy a csodavilág egyik vagy másik nagyságát megbámulhassa.

A képekről megismerte a nevezetesebb színészeket... mert, miért tagadjuk... Annyt csak a férfi-csillagok érdekelték. Ha közben ismeretlen arcok bukkantak fel, a hasonlatosság alapján igyekezett kismújni, hogy ki az illető.

Reggel, amikor Anny már korán elindult az áruház felé, rendszerint találkozott egy férfiasan szép, érdekes arcú urral. Az arca nagyon ismerős-ként hatott a lányra, amit annak tulajdonított, hogy bizonyára ismeri valamelyik filmről. Az életben az arc mégis másképp hat, mint a filmben, a művészi fényképfelvétel által gyakran erősen megváltoztatva.

Olyan rajongó érdeklődéssel nézte az ismeretlen filmszínészt, hogy lehetetlen volt neki magának ezt a csodálatot észre nem venni. És amikor egyben a lány szórakozott elmélyedésében elejtette a kezében tartott retiküljét, az ismeretlen filmszínész odaugrott, felemelte és elbűvölő mosollyal nyújtotta át a lánynak.

Anny lángvörös arccal köszönte meg a figyelmet és tovább indult, de a férfi udvarias hangon így szólt:

— Megengedi, hogy néhány lépésre elkísérem? Olyan gyakran találkozunk már ezen a vidéken, hogy már félig-meddig jó ismerősök vagyunk.

Anny általában nem engedte volna meg, hogy egy idegen férfi csatlakozzék hozzá az uccán, de... az ilyen nagy művészt nem lehet a mindennapi illemszabályok mértékével mérni. Anny szemében ezek a vakító villanyfényben tündöklő nagy művészek szinte félistenek voltak...

A férfi néhány közömbös megjegyzést tett az időjárásról és Anny zavartan felegetett, de közben oldalpillantásokkal megállapította, hogy a „nagy férfiú“ így közelről nézve sokkal fiatalabbnak látszik és kétségtelenül szép és rokonszenves.

Mivel még korai volt az idő, Anny szívesen sétált a park felé új ismerősével, aki azonban nem tartotta szükségesnek, hogy bemutatkozzék.

Anny, mint számító kis nő, arra gondolt, milyen nagyszerű volna, ha ez a férfi, aki bizonyára a legelső köztel, bejuttatná őt a filmhez. Milyen ribillió volna az áruházban, ha egy szép nap azzal állítana be, hogy megmutatná a filmgyárral kötött szerződését és kilépne a szolgálatból! Talán most kínálkozott az alkalom, amelyről már annyiszor álmodott!

„Mégis csak meg kell tudnom, hogy kicsoda, kicsoda a film birodalmában?” — gondolta magában Anny.

De hiába forgatta a beszélgetést jobbra-balra, a férfi nem mondott semmi olyast, amiből Anny megállapíthatta volna, hogy kicsoda. Végre merész elhatározással egyenesen megkérdezte:

— Az ön arcát valahonnan már régebb óta ismerem. Talán valamelyik filmben láttam?

— Nem vagyok színész — felelte a férfi mosolyogva.

— De naponta látom, hogy a filmgyárba jár. Bizonyára szép állása van ott... — ravaszkodott tovább a lány.

— Elég szép... sok ember függ tőlem — felelte a férfi.

Ujra másról beszéltek tovább, a férfi Anny- nak „enyhén“ udvarolni kezdett, le a lányt most mindennél jobban izgatta az a kérdés, hogy a kisérője ki-cicsoda a filmszakmában. Most már kénytelen volt még közvetlenebbül kérdezni:

— Ön, ugy-e, főrendező a filmgyárban?

A férfi mosolygott és így felelt:

— Ó... nem vagyok rendező. Tehát mégis a nagy filmszínészek egyike... hiába tagadja, emlékszem az arcára.

— Csak megismételhetem, hogy nem vagyok színész, nem vagyok sztár, de... azért éppen eléggé fontos a szerepem a gyárban.

— Értem... — jegyezte meg a lány, hogy mondjon valamit, pedig egyre kevésbé értette a dolgot. Ha már idáig merészkedett, most nem tu-

dott abba beletörödni, hogy semmit sem tudott meg.

— Milyen természetű az ön munkaköre? — kérdezte.

A férfi megállt, egy percig gondolkodott, azután így szólt:

— Erje be azzal, ha annyit árulok el, hogy a filmgyárban senki se tehet semmit se, ha én nem vagyok ott.

A lány rémítőn zavarba jött. Csak most kezdte megérteni, hogy milyen hatalmas, nagy urral hozta össze a véletlen. Én Istenem... hiszen ez a nagybefolyású, vezető ember bizonyára bejuttathatja őt a film világba! Ez egy talvónasába kerül neki, aki nélkül, mint mondta, semmi se történhetik odabenn, abban a titokzatos betonrengetegben!

Végre, nagy tisztelettel folytatta a kérdést: — Már értem... ön az elnök! Ugy-e, kitalál- tam?

A nagy férfi mosolyogva felelte:

— Ó... nem találta ki. Az elnök nagyon de- rék, rokonszenves férfiú. De ő sem tehet semmit sem nélkülem.

A lány most már igazán megdöbbenve kérdez- te:

— De hát már mondja meg, hogy kicsoda, ha még az elnöknel is több?

— A kulcsár vagyok. Az egész gyártelep összes kulcsait én őrzöm és tőlem veszik át egyenként a beérkezők. Ezeregyszáz kulcs felelőssége nyug- szik a vállamon. Ha egy nap nem jönnek be, az elnök se tudna bemenni a lakosztályába és az egész üzem megállna.

Anny mélyen felsóhajtott, némán bólitott és magára hagyta a nagy férfiut.

CORSO-MOZGO 5, 7.15 és 9.15

MA PREMIER!
Charles Boyer egyetlen idel filmje

„A Méreg”

HENRY BERNSTEIN világhírű színműve után

Az a szonyi önfeláldozás és férfiu hűtlenség leg-
romekőbb francia filmje. A legembaribb és mégis
legművésziabb film.

PARAMOUNT JOURNAL. SZINES MICKY MAUS

Suciu Ioan dr. nagyszabású temetésének programja

Suciu Ioan dr. temetésének programját a következőképpen állították össze:

Március 16-án, csütörtökön délután három órakor a Kulturpalotában egyházi szertartást celebrál 24 lelkes dr. Magier Andrei püspökkel az élen.

Délután fél négy órakor Magier Andrei dr. püspök elmondja gyászbeszédét, amelyet a kormány képviselőjének, az Astra kulturegyesület megbízottjának, Bocu Sever dr.-nak, a Nemzeti Újjászületés Frontja képviselőjének, a közjegyzői kamara, a kolozsvári és az aradi ügyvédi kamara képviselőjének, a háborús politikai elítéltek egyesülete elnökének, a „Horia”-önkéntesek és a zarándi nép képviselőjének gyászbeszédei követnek.

A beszédek után megalakul a gyászmenet, még pedig a következő sorrendben:

Csendőrsztag, a klérus, az elhunyt kitüntetések

hordozói, a koszorúskocsik, a halottaskocsi, a családtagok, Öfelsége képviselője, a kormány képviselője, Marla Alexandru dr. királyi helytartó, a helyi hatóságok képviselői, a különböző köznevelődési és hazafias egyesületek képviselői alfabetikus sorrendben, a strajerek és a katonai előképzősök, a falvak küldöttségei és a katonaság.

A temetőben Vlad Alexandru tábornok, polgármester mond gyászbeszédet.

A gyászmenet a következő útvonalon halad el: Kulturpalota, Dragalina-ut, I. G. Duca-ucca, Avram Iancu-ter, Bethelot-ucca, Regina Maria-ut, Regele Ferdinand-ut, Crişan-ucca, Ghiba Birta-ucca és Victoriei-ut.

Az útvonalon strajerek és strajer-leányok sorakoznak fel, akik a gyászmenet elhaladása után a menethez csatlakoznak.

Lezuhant Olaszország fölött egy német repülőgép

Rómából jelenti a Rador: A Havas-ügynökség jelentése szerint egy német bombavető repülőgép Tripoliszból jövet Olaszországban lezuhant. A Ferrara-tartományban Dogalo város közelében történt a szerencsétlenség. A repülőgépen hat német tiszt és még egy polgári személy utazott. A személyzet

közül ketten ejtóernyővel megmenekültek, öt ember meghalt.

A szakértők megállapítása szerint a szerencsétlenség azért következett be, mert a szárnyakra ráfagyott jég megakadályozta a pilótát a nyugodt és biztos vezetésben.

Az aradi Háztulajdonosok Szövetsége megfeleltette a város 105 millió leies költségvetését

Aradváros február huszonhetedik keltezéssel megjelent hivatalos közlönyében közlemény jelent meg a következő szöveggel: „A közigazgatási törvény 159. és 161. szakasza értelmében köztudomásra hozzuk, hogy ma, 1939. február 21-én nyilvános betekintés végett átadtuk a város pénzügyi szolgálatának tiznapos időtartamra Aradváros 1939—40-es pénzügyi évre készített költségvetési tervezetét, valamint az erre az időtartamra szóló munkatervét. A költségvetési tervezet jóváhagyás végett 1939. március negyedikén délután tíz órakor terjesztjük a közigazgatási törvény 194. szakaszának megfelelően a polgármester ur elé. Az érdekeltek a város iktatóhivatalához nyújthatják be kifogásaikat”.

Ezt követően a városi hivatalos közlöny március hatodik száma már nyilvánosságra hozta a költségvetési tervezet bevételei és kiadási tételeit is azzal a megjegyzéssel, hogy a költségvetési tervezet ellen nem érkezett egyetlen kifogás sem, tehát ennek megfelelően megtörténik a költségvetési-javaslat felterjesztése a tartományi helytartósághoz. Az erre vonatkozó határozat megjelölésére önapos határidőt határozott meg a városvezetés.

A városi hivatalos közlöny megállapításai tehát arra vonatkoznak, hogy a költségvetési tervezet ellen egyetlen kifogást sem emeltek, viszont a helyzet az, hogy

Demian Aurel dr. aradi ügyvéd, az aradi háztulajdonosok egyesületének elnöke úgy a maga nevében, mint a háztulajdonos-érdekképviselet megbízásából megjelöltte a költségvetési tervezetet.

Érdekes indoklással kísérte Demian Aurel dr. a város iktatóhivatalához benyújtott fellebbezését, amelyben megállapítja, hogy nem a város által meghatározott időpontban belülről, de törvényes határidőben nyújtja ugyan be kifogásait, ami csak azért történik, mert erre éppen a város eljárása miatt nem is volt lehetősége. A városvezetés ugyanis február huszonegyedik keltezéssel hozta köztudomásra, hogy a költségvetési

tervezet elkészült és megtekinthető, de ezt csak a február huszonhetedik keltezéssel megjelent városi hivatalos közlönyben közölte, tehát a polgárság csak ezuttal szerezhetett tudomást a költségvetésről. Tulajdonképpen — állapítja meg a beadvány, — a február huszonhetedik keltezés sem fedi egészen pontosan a megjelölési időpontot, mert a városi hivatalos közlöny nem azon a napon kerül ki a nyomdából, amikorról keltezik. Így tehát az aradi háztulajdonosok egyesületének álláspontja szerint

Aradváros költségvetési tervezete, mint az összes nyilvános betekintésre bocsájtott városi határozatok és ténykedések ténylegesen nem azon a napon kerültek köztudomásra, amikor a vonatkozó városi határozatot keltezték, hanem amikor a közönséggel való tényleges közlés megtörtént. Ebben az esetben ez az időpont legfeljebb február huszonhetediké. Tehát a költségvetés elleni kifogások ettől az időponttól számított tíz napon belül terjeszthetők be.

Hangsúlyozza a kifogásokat tartalmazó beadvány, hogy a polgárok nem jelenhetnek meg naponként a városházán, nem érdeklődhetnek minden szolgálatnál és minden hivatalfőnöknél, vajon nem készítettek olyan városi határozatot, rendeletet, vagy egyéb ilyen természetű döntést tartalmazó iratot, amelyet a közönségnek záros határidőn belül való megjelölésére véget meg kell tekintenie. A város ténykedéseinek ilyen módon való nyilvánosságra hozatala — állapítja meg az ügyvéd beadványa, — nem szabályos és nem szolgálja a város lakosságának közérdekét.

A meghirdetésre vonatkozó kifogások mellett különböző érdemi kifogásokat is emel Demian Aurel dr. és az aradi háztulajdonosok egyesülete a költségvetés tételei ellen, végül pedig megemlíti, hogy a törvény értelmében a költségvetésnek a királyi helytartósághoz való beküldésével egyidőben az általa kifejtett kifogásokat is a királyi helytartó elé kell a városnak terjesztenie.

Zilah város egész társadalmát kelt védelmére egy igazságtalanul meghurcolt kisebbségi kórházi főorvosnak

Zilahról jelentik: Néhány napon keresztül az egyik vidéki újság egy cikkének nyomán egész sor hírlapi támadás látott napvilágot, amelyekben Roth Herman Walter dr. zilahi kórházi igazgatófőorvost azzal rágalmazták meg, hogy kétmillió lejt sikasztott a vezetése alatt álló kórházból. A lapok támadó-cikkei nagy visszatetszést keltettek Zilah közönségében, miután a kitűnő orvost, a nagyszerű sebészt általánosan ismerik és becsülik az egész városban. Az indokolatlan támadások hatása alatt Zilah város lakossága nyilatkozatot tett közzé az „Ellenzék” című lapban az „Érem másik oldala” címen és ezt a nyilatkozatot 150 polgár írta alá. A nyi-

latkozatban részletesen kifejtették, mit köszönhet a város, a kórház Roth Herman Walter dr.-nak és hogy milyen alaptalanok a rágalmak, amelyekkel illették. Az aláírók között számos román városi vezető egyéniség szerepel és a kisebbségi társadalom színe-java. A nyilatkozat megjelenése után több mint száztagú küldöttség kereste fel lakásán az igazgatófőorvost és Szász Árpád tanár üdvözölte és tolmácsolta a lakosság ragaszkodását. Dr. Roth meghatódott hangon válaszolt a beszédre és többek között kijelentette: „En a zilahi kórháznak csak adtam, de soha semmit igazságtalanul el nem vettem.” Az egész zilahi társadalom nyugodt szívvel várja a miniszteri vizsgálat eredményét.



Az írók nyugalma

Irla: Márta Sándor

Bucurestiből jelentik: hogy a király kezdeményezésére a román munkügyi miniszter tervet dolgozott ki a román írók nyugdíjintézetének felállításáról. A terv szerint az írók ötvenéves koruktól, vagy — ha munkaképtelenek — már korábban is rendes állami nyugdíjat kapnak. A nyugdíjhoz szükséges összegeket nem az írók jövedelméből, hanem a kiadók bevételéből vonják le: minden kiadott könyv bolti ára után két százalékot fizet be a kiadó az írók nyugdíjalapjára. A nyugdíj nagysága az író teljesítményétől függ. Ennyit mond a bucuresti-i jelentés az írók nyugdíjáról.

Az írókkal oly sokat és oly kíváncsian foglalkoznak a hivatalok: miért nem törődnek egyszerű nyugdíjakkal is? ... Az egyetlen hivatal, amely engem, mint író, rendszeresen kitüntetésöséges figyelmével, az adóhivatal. Ugy látszik lehet másképp is, s a jó példát nem árt megiszivlelni, akárhonnán sugárzik is felénk. Az írók nyugdíja jogos, emberi és nemes terv.

Mit tud a társadalom, a hivatalosság általában az írókról? Most egyidejűleg megint egyszer Goethét olvasom, Eckermann-t és a leveleket, s mindig meglep a csodálatos valóságérzés, mellyel ez a lángész, akiben — egyik kései bírálójának szép szava szerint — csodálatosan vegyült a démonikus és a polgári, figyelte, méltatta és szemlélte az irodalom földi ügyeit, a céh gondjait, az írók jogát az élethez. Schiller panaszkodott, hogy Goethe soha nem ad ingyen kéziratot senkinek, még kezdő, szárnypróbálgató folyóiratoknak sem. Tiszteletdíjait aggályosan behajította, kiadóival följárre elszámolt, rendet tartott a pénz és a világi üzlet körül, mint egy hansavárosi patricius kereskedő. A frankfurti „Herr Rath” fia magával hozta az irodalom világába azt a merev és aggályos rendtartást, amelynek a pénz az egyik jelképe, s amely nélkül nincs igazi művészi biztonság. A nagy művész, a démonikus, mindig kicsinyesen, kispolgárian rendtartó is; csak az irodalom, vagy a művészet műkedvelő ripacs szaladgál lobogó hajzattal, ég és föld között. Az író néha nyomorog, néha örzi a polgári életszínvonalat, de mindig bensőségesen vágyik arra a másik szigorú rendre, amely keretet ad a lázasnak, a kalandosnak, a félelmesnek, a munkának. Nyugdíjat az íróknak: ez az ötlet tesszt volna Goethének. Mint weimari miniszter, biztosan meg is szavazta volna, nyugodtan és méltóságtelesen s elsősorban önmagának.

S teljesen igaza lett volna: mert van-e közszolgálat, amely önzetlenebb, mint az író szolgálata, aki nem adja el tollát az olcsó sikernek, a tetszetős és divatos műfajoknak, nem adja oda szellemét divatos politikai, vagy társadalmi áramlatoknak, s a maga módján, amely néha téves, néha bátor, néha szárnyaló és ellenállhatatlan, szolgálja a nemzetet és az emberiséget, az anyanyelvét és az egyetemes emberi szellemet? ... A vasutas, aki lelkiismeretes munkával szolgálta egy életen át a pályatestek és a vonatok dolgát, kap és megérdemelten kap nyugdíjat; a közösség érdekében dolgozott. Csak az író, aki minden idejét, boldogságát, nyugalmát, eszméletét, minden hitét és akaratát odaadja a közösségnek — nem kap semmit.

Nem kell finomkodni, mikor erről beszélünk. Meg kell szivlelni a tervet, meg kell csinálni. Az író tapasztal, áhmodik, csodálkozik, hisz valamilyen szívet eltölti az a különös áhítat, amikor boldogabb korokban ihlet volt a neve, s végül ki-merülte az uccára kerül. Egy híres magyar író — meghalt már szegény, s hét pengő maradt a zsebében, ennyit örökölt utána a család — mondotta egyszer: „Különös ez a mi mesterségünk: Az ember sokáig azt hiszi, hogy csak a kamatokat költi. De egy napon megtudja, hogy már régen a tőkét költi.” Mire költi az író mindenét, mindazt, amije van? ... A nemzetre, a közösségre. Megérdemli, hogy visszafizessenek egyszer neki is valamit, ha itt az ideje.



ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sörgöncím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedéve: 210 lei
Félév 420 . . . || Így hó apra 70 .

„A láthatatlan újságíró”

Egy magyar feltaláló láthatatlanná tevő sugarairól írnak az angol lapok

London. Az angol lapok egy magyar ember találmányáról írnak. A magyar ember Kállay János, aki az angol lapok szerint feltalálta a láthatatlanná tevő sugarokat.

A News Chronicle munkatársa, Henry Bean meglátogatta laboratóriumában a magyar feltalálót és „A láthatatlan Bean” címen ír a látottakról:

— Amint Kállay működésbe hozza a csodálatos elektromos készüléket, az emberek, akik a szobában vannak, eltűnnek előlem, láthatatlanná válnak. Persze nemcsak embereket tesz láthatatlanná a feltaláló.

— A kísérleti terem egyik sarkában kis asztalka állott, rajta váza s a vázában virág. A feltaláló először a virágot tette láthatatlanná, ekkor még a váza és az asztal jól látszott, aztán a váza tűnt el, illetőleg vált láthatatlanná, végül az asztal.

— Ugyanezzel az eljárással, ahogy a virágot láthatatlanná tettem és a váza mégis látszott, meg tudom csinálni azt is, hogy mondjuk színpadon a görögökről éppen csak a ruhát tesztem láthatatlanná. Párisban nagy sikerem is volt ezzel, azonban, sajnos, az angoloknak nem kell az ilyesmi — panaszkodott a feltaláló az újságírónak. — Most pedig magam fogom láthatatlanná tenni — mondta és a News Chronicle munkatársa a szobában lévő megörökösödött arckifejezéséből megállapíthatta, hogy ő e pillanatban már láthatatlan is.

— Láthatatlanságom időtartama alatt igyekeztem méltóságteljesen viselkedni, bár tudtam, hogy ez kárhavazott fáradság. Kicsit szomorú voltam, egyedüli vizsgomra az szolgált, hogy a hangomat azért mindenki hallotta, persze sokat beszéltem ez alatt az idő alatt.

Rendkívüli találmányáról a magyar feltaláló egyébként elmondotta, hogy egyelőre még nem találta meg a láthatatlanná tevő sugarak gyakorlati alkalmazásának lehetőségét, így átmenetileg csak a saját maga és az érdeklődők szórakoztatására használja készülékét.

— **ÓFELSÉGE ALÁIRTA A NYUGDIJAK KIUTALÁSÁRÓL SZÓLÓ RENDELKEZÉST.** Bucurestii jelentés szerint Ófelsége II. Carol király aláírta a márciusi havi fizetések és nyugdíjak kiutalásáról szóló rendelkezést.

— **A pápa kihallgatáson fogadta Serédy hercegprímást.** XII. Pius pápa tegnap több küldöttséget, valamint bibornokot fogadott kihallgatáson. A bibornokok sorában ott volt Serédy Jusztinián, Magyarország biboros hercegprímása is.

— **Habsburg Ottó kiáltványt intézett az osztrák néphez.** Párisból jelenti a Rador: A „Paris Soir” közli Habsburg Ottó herceg kiáltványát, melyet Ausztria népéhez intézett a német bekebelezés első évfordulóján. Habsburg Ottó tiltakozik az anchluss ellen és bejelentette, hogy sohasem fogja elismerni az erőszakos bekebelezést és küzdeni fog az ellen.

— **A konstantinápolyi görög keleti ortodox patriárka képviselője részt vett a pápai istentiszteleten.** Sztambul római katolikus székesegyházában ünnepélyes Te Deumot tartottak XII. Pius megkoronáztatásának alkalmából. Az ünnepségen megjelent a konstantinápolyi görög keleti ortodox patriárka képviselője is. Ez az első eset a római katolikus és az ortodox egyházak szétszakadása óta, hogy a patriárka és az apostoli kormányzó között hivatalos összeköttetés létesült.

— **Usborne altengernagy Budapesten.** Érdekes vendége érkezett vasárnap délelőtt Budapesten. Usborne angol altengernagy, aki az elmúlt napokban öt országot járt be az angol kormányhoz közelálló British Council — megbízásából. A tengernagy két éven át a brit haditengerészet hírszerző osztályának volt a főnöke.

— **Habsburg főherceg Budapesten.** Érdekes és nagyvonalú vendégek érkeztek Budapestre: Habsburg Károly főherceg és gyönyörű felesége, Satzger Christa, a magyar származású bécsi nagyiparos leánya, akinek Károly főherceg májusban esküdtött örök hűséget Wienben. Habsburg Károly főherceg Lipót Szalvátor főhercegnek és Blanka főhercegnének a fia, fivére, Antal főherceg Ileana hercegnőt, a román király hűgát vette feleségül. A fiatal pár Satzger Christa anyósának, Blanka főhercegnének viareggioi rezidenciájából érkezett most Budapestre.

Március 15.

Kilencvenegy esztendeje múlt a mai napon, hogy a márciusi magyar ifjuság hitet vallott az örök emberi szabadságeszmék mellett, Petőfi Sándor halhatatlan nemzeti dala a szabadsájtó szárnyaló röpköltte be a magyar nyelvterületeket és a márciusi ifiak által fogalmazott 12 pontban a magyar nemzet demokratikus szabadságvágya öltött történelmi formát, fenn hirdetve magyarul az egyenlőség, testvériség, szabadság eszméit, amelyek Párisból Bucurestig egyformán lázba hozták a sziveket. 1848. március 15-ü ma már régóta a történelem: évfordulója emlékünnepe, amelyen nemcsak egy nemzet, hanem egy egész kultúra gyűjtja meg emlék-mécsesét a Gondolat fátylavívőinek tisztelőit. A márciusi Ifjuság eszmei sorakozója ma is tisztelegve halja meg zászlóját a 12 pont hitvallása előtt, melynek történelmi jelentőségén és eszmei értékének ragyogásán mílsem változtathatnak a természetlenül tovatűnt évtizedek. Az ifjuság ma is a megújuló természet márciusi ründöklésében vallja az örök szabadságeszmék hitvallását, mert az ifjuság éppoly örök, mint örök az egész emberiség vágya egy tökéletesebb életforma, tisztultabb életközösség világa után.

— **Olasz veszteséglista Spanyolországban.** Rómában hivatalos statisztika jelent meg a Spanyol országban harcoló légiók eddigi veszteségeiről. A jelentés értelmében a légióknak a spanyol harcok folyamán halottakban 272 tiszt és 2793 legénységi állományú katona veszteségük volt.

— **Felszámol a bécsi Loew-szanatórium.** Bécsből jelentik: Az egykori császárváros legrégebbi és legelőkelőbb sanatóriuma: a Loew-szanatórium kimondotta a felszámolást. Változás állott be a híres bécsi szálloda, a Hotel Imperial tulajdonában, amelyet a Janus biztosítótársaság vett meg.

— **Gyilkos merényletet követett el egy bucurestii ügyvéd ellen édesapja szolgálja.** Bucurestiből jelentik: Tegnapi este a Profesor Ursu-uccában megdöbbszent büntény történt. Az ucca 9. számú házában Demetriade Leonida ügyvédet, mikor oda belépett, leszúrta édesapja szolgálja. A súlyosan sebesült ügyvéd segélykiáltására a szomszédok segítségére siettek és kórházba szállították. A merénylet megzökött. Ugy hiszik, hogy a merénylet is érdekelve volt az idősebb Demetriade örökségénél és ezért akarta az általános örököszt meggyilkolni.

— **A németországi iskolákban kötelező az olasz nyelvoktatás.** Berlin. Tegnapi rendelet jelent meg, amely kötelezővé teszi a Hitler-iskolákban az olasz nyelv tanulását.

— **Vitorlarepülési iskola.** Temesvárról jelentik: Tegnapi délelőtt a helytartóságon Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnökletével értekezlet volt, amelyen résztvettek a megyei prefektusok és a városok polgármesterei. Az értekezleten többek között foglalkoztak a vitorlás repülés fejlesztésével és elhatározták, hogy a temesi kormányzóság területén ezen repülés számára iskolát létesítenek. Az elméleti kiképzés valószínűleg Temesvárról, a gyakorlati pedig Aradon lesz.

— **A százéves Torkos László kapta az ideai Petőfi-nagydíjat.** Budapestről jelentik: A Petőfi-Társaság vasárnap délelőtt a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében nagygyűlést tartott előkelő közönség részvételével. Kiss Ferenc szavalt, majd Havas István alelnök „A költő és politika” címen tartott előadást. Gáspár Jenő főtitkár beszámolója után Galamb Sándor tett jelentést arról, hogy az ideai Petőfi-nagydíjat Torkos Lászlónak, a százszentdős kiváló költőnek, a társaság egyetlen élő alapító tagjának ítéltek oda. Lelkes taps közben adták át a bronzlakettet Torkos László fiának, Torkos Jenőnek.

— **Az egvedüll kolostor Oroszországban.** Mivel az orosz bolsevisták egyházgyűlölete elsősorban a szerzetesek és a papság ellen fordult, értetű feltűnést keltett a hír, hogy a szovjet területén még mindig fennáll egy kolostor. Ez a kolostor Ecsmiadinban, Örményországban van. Hogy az örmény nép ősi vallásos érzése lehetett-e az oka annak, hogy ez az egyetlen kolostor a mai napig fennmaradhatott, nem tudjuk. A hír csak úgy lett köztudomású, hogy a harcok istentelenek orosz folyóirata most a kolostor feloszlását köve telte.

— **Kinevezések és áthelyezések a városnál.** A városvezetőség néhány kisebb tisztviselői állás beöltéséről intézkedett. Kinevezés és más közszolgálati való áthelyezés után összesen négy ilyen állást töltöttek be, ugyanakkor pedig Baján Vasile aradmegyei jegyzőt másodosztályú irodafőnöki minőségben a községi közigazgatási szolgálat hoz kineveztek.

— **Református lelkészválasztás.** Hamar György, Ujszentés község református lelkésze, még a múlt év végén nyugalmába vonult és rövidesen sor kerül a lelkészi állás betöltésére. Hír szerint a hívek jelentékeny része Ajtay Gábor temesvári segédlelkészt kívánja erre az állásra megválasztani. Ajtay nyolc éve működik a temesvári lelkészi hivatalban és őszinte megbecsülésnek örvend. Az eddig Ujszentésen működő Kiss Géza kisegítő lelkészt egyébként most Csávos községbe hívta meg lelkésznek az ottani presbiterium.

— **Készül a bolgár-jugoszláv vámunió.** Megirtuk, hogy a legutóbbi bolgár-jugoszláv külkereskedelmi egyezmény elvben elfogadta a bolgár-jugoszláv vámunió és valutaunió tervét és annak kidolgozására mindkét kormány szakértő bizottságokat nevezett ki. A szakértő bizottságok terveikkel elkészültek, amelyek alapján rövidesen megindulnak a tárgyalások a vámuniós terv realizálására.

— **Biztosítják a város tulajdonát képező gépjárműveket.** A városvezetőség jóváhagyásával a közüzemek igazgatósága nyilvános árlejtést írt ki a város tulajdonát képező gépjárművek biztosítására. A biztosítás tűz-, rongálódás-, robbanás- és betörés után elkövetett lopás esetére szól.

— **A Hamburger Nachrichten beszüntette megjelenését.** A Hamburger Nachrichten című lap, amelyet 150 évvel ezelőtt alapítottak, beszüntette megjelenését. Ez a lap valamikor Bismarck tulajdona volt és abban bírálta az ő kormányzatát követő szereket.

— **Nem lesz angol idegenlégió!** Londonból jelentik: Az alsóház tegnapi ülésén Elinor Rathborn képviselő kérdést intézett Belisha honvédelmi miniszterhez, hogy Anglia nem szándékozik-e idegenlégiót szervezni, amelynek keretében fegyvert foghatnának Anglia védelmében az európai hontalanok. A honvédelmi miniszter kijelentette, hogy Anglia nem szervez idegenlégiót, mert ezt veszedelemnek tartja és egyébként is megfelelő hadsereg áll a brit birodalom megvédésére.

Fogorvosnál



— Indítványozom, hogy a várakozás unalmát izzuk el oly módon, hogy alakuljunk át daktíróvá...

Mély részvét nyilatkozott meg Antal György dr. temetésén

Kedden délután 4 órakor ment végbe a részvételnek impozáns megnyilvánulása közepette a tragikus körülmények között elhunyt Antal György dr. orvos temetése. Már jóval a temetési időpont előtt hosszú autó- és kocsisor szállította a felső temető halottas házában felállított ravatalhoz a város társadalmának vezető-családjait, akik jelen akartak lenni Antal György dr. végtisztességén. Az orvos-társadalom tagjai csaknem teljes számban megjelentek elhunyt kartársuk temetésén és rajtuk kívül az intellektuelek, a pénzvilág, a kereskedelem és ipari élet vezető egyéniségei kísérték utolsó útjára Antal György dr.-t.

A halottasház előtti térségen felállított ravatalt töbszáz főnyi gyászoló közönség állta már körül, amikor pontban négy órakor megérkezett a temetést végző Oláh Ferenc minorita lelkész Hrubitsko és Fertig lelkész kíséretében, s a virágkoszorúkkal borított ravatalhoz mentek. A koporsón a család koszoruit helyezték el: a koporsó elé az orvosi kamara hatalmas és izléses koszoruját tették, míg a ravatal körül a rokonok, barátok és tisztelők virágos megemlékezéseit helyezték el.

A virágkoszorúk közül az alábbiakat sikerült feljegyeznünk: Gyuszinak — Anya, „Apunak — Klári, Kati“, „Igaz barátsággal — dr. Boros és neje“, Gyurikának — Manó bácsi és Bella néni“, „Kegyelettel — Az aradi Izraelita Nőegylet“, „Confrateliu nostru distins — Colegiul medicilor Judejean Arad“, „Szeretettel — Teri és Rózsi“, „Szeretettel Gyurikánknak — Vali, Laci“, „Szeretettel, kegyelettel — Ida, Klári, Viktor“, „Igaz barátunknak — Ransburg-család“, „Utolsó üdvözléssel — Agnes, Miklós“, „János, Vera“, „Erna, Laci“, „Boris, Béla“.

A temetési gyászszertartás után Oláh Ferenc lelkész mondott lélekbemarkoló gyászbeszédet, majd az orvosi kamara és az elhunyt barátainak nevében Szedlák Ödön dr. búcsúztatta kegyeletteljes szavakkal az élők sorából eltávozott Antal György dr.-t.

A gyászszertartás befejezése után a sírgödörhöz szállították a koporsót és a beszentelés után a gyászoló közönség öszinte részvéte mellett helyezték örök nyugalomra Antal György orvos földi maradványait.

— Egymillió lejt fizetett ki a város kisajátítási kötvények vételára címén. Aradváros pénzügyi szolgálata a költségvetés terhére két tételben összesen 1.070.010 lejt utalt ki az aradi Victoria bank részére. 1922. évi, 5 százalékos kisajátítási kötvények vételára címén. A kötvények név értéke 1.680.000 lei.

— SZERDA ESTE HELYETT PÉNTEK ESTE A KÖLCSEY ÉLETISKOLA ELŐADÁSA. Dömötör Lászlónak a Kölcsey Életiskolában ma estére hirdetett előadása pénteken este lesz 9 óral kezdettel, mert Suciu Ioan dr.-t a nemzet halottjaként a Kultúrpalotából temetik csütörtökön. Pénteken a termék már szabadok lesznek és a kisterem az Életiskola rendelkezésére fog állani. A jövő hét szerdáján fejeződik be az intézmény előadás-sorozata Janovics Jenő dr. előadásával.

— Zürichi tőzszezárlat: Páris 15.66, London 20.62 és háromnegyed, Newyork 439.75, Brüsszel 73.97 és fél, Milánó 23.13, Amszterdam 233.40, Berlin 176.40, Szófia 5.40, Prága 15.01, Varsó 83, Belgrád 10, Bucuresti 3.37.

— Balteanu Mircea nyug. kapitány lett Băneasa polgármestere. Az aradi előkelő társaságok rokonszenves tagját, Balteanu Mircea nyugalmazott Rosiori-kapitányt, aki az aradi Lovaregylet ügyvezető főtitkára is volt, Băneasaba, Bucuresti egyik legnagyobb elővárosába nevezték ki polgármesternek. Balteanu Mircea tegnap utazott el a fővárosba, hogy átvegye a hivatala vezetését.

— Megszűnt a magyar vízum-korlátozás. Budapesten megnyílt a Mezőgazdasági Vásár és ez alkalmából felfüggesztették az a tilalmat, amelyet a magyar kormány a napokban bocsátott ki oly értelemben, hogy a zsidó vallású román állampolgárok nem kaphatnak magyar vízumot. Az új rendelkezés értelmében március 27-ig tehát zsidók is utazhatnak szabályos utlevéllel és vízum nélkül Budapestre, vagyis olyképen, hogy a vízumot két és fél pengőért utólag váltják meg Budapesten. Az érdekelteknek Budapesten látamoztatniok kell a vásárigazolványt. A felfüggesztésről szóló intézkedést az aradi utazási irodák még nem kapták meg.

— Halálos szerencsétlenség Aradmegyéiben. Halálos szerencsétlenségről érkezett jelentés az aradi ügyészségre. A jelentés szerint Floruti Zaharia, Prunisor községbeli lakos felesége, aki a borsosbesi fűrészgárban dolgozott, szerencsétlenség áldozata lett. A szerencsétlenül járt asszonyt hazaszállították, röviddel ezután pedig a gondos orvosi ápolás ellenére meghalt.

„Heil Hitler“, —

„Rule Britannia“

Berlinből jelentik: A Németországban általános „Heil Hitler“ köszöntés nagy feltűrést okozott a berlini angol nagykövetségen. Nem tudták ugyanis, hogy milyen formában köszönjenek vissza a németek „Heil Hitler“-ére. A napokban Henderson berlini angol nagy követ megoldotta a gordiusz csomót, amennyiben egy fogadás alkalmával az őt köszöntő németek „Heil Hitler“-ére „Rule Britannia“ köszöntéssel válaszolt. A „Rule Britannia“ annyit jelent, mint „Uralkodj, Britannia“ és egy angol nemzeti dal első két szava.

— A CFR vasutasok nyugdíjpénztára közli, hogy Eszenyi Lajos özvegyének segélyképpen kifizettek 7250 lejt. Egyben értesít tagjait, hogy aki kedvezményes tűzfűtő óhajt vásárolni, jelentkezzen szombaton, f. hó 18-án az egyesület helyiségében (Cal. Bihorulul 11.). Felhívja a nyugdíjpénztár azokat a tagokat, akik fűrdőre kívánnak menni, hogy március 20-ig jelenkezzenek a nyugdíjpénztári orvosnál.

Bársony kötöttáruháza a Neuman-palotába!

— A Zsidó Kulturház kamarazeneestje. Ma, szerdán este 9 órai kezdettel tartja meg a Zsidó Kulturház az országos gyász miatt keddről elhalasztott kamarazeneestjét, amelynek műsorán a Schaten—Epstein—Freimann-trió és Kardos Marika szerepelnek Mozart, Scarlatti, Chopin és Mendelssohn műveivel. A kamarazeneestre való tekintettel a szokásos szerda esti zenekari próba a jövő héten lesz megtartva. A kamarazeneestre a belépés díjtalan.

— Folyékony héliumot állított elő két belga fizikus. Brüsszelből jelentik: Belga tudományos körökben nagy feltűnést keltett a hír, hogy Iterbeck és Van Dingen fizikusoknak sikerült folyékony héliumot előállítani, még pedig 296 fok melletti a fagypontra alatti. Ha a hír igaznak bizonyul, úgy Európa héliumhiányában mélyreható változás áll elő. Héliummal eddig csak Amerika rendelkezett.

— A földkerekség legrövidebb dicsősége. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Delibáb“ úi száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Hatméteres szakadékba zuhant Alsótömösnél egy brassói gépkocsi

A gépkocsi vezetője szörnnyethalt — Négy súlyos sebesült

Bucurestiből jelentik: A Brassó—bucurestii országúton autószerencsétlenség történt. Egy teherautó, amelyet tulajdonosa, Dimcostin Ioan Brassó környéki kereskedő vezetett, nagy sebességgel haladt az országúton. Alsótömös közelében ki akart térni egy vele szembejövő gépkocsinak, egy távirópoznának rohant es befordult egy hat méter mély szakadékba. A kocsit teljesen fönkrement. Csak mintegy két óra múlva a szerencsétlenség megtörténte után, hallották meg egy arra haladó gépkocsi utasai a sebesültek jajgatásait.

A szakadékból a teherautó vezetőjét holtan szedték ki, négy utas pedig haldokolva került elő a kocsis roncsai alól.

Husvétii rejtvény-derbynken

későn startolt megfejtők részére „Pótvizsga“-rejtvényeket közlünk kétcsütörtöki számunkban

Husvétii rejtvényderbynken megfejtői közül mintegy másfélszázan, bizonyos, raituk kivülről okokból — átvollét, betegség stb. — csak a második illetve a harmadik fordulóban tudtak a versenybe bekapcsolódni a most azzal a honorálandó kéréssel forjáltak hozzánk, hogy adjunk módot e hibáukon kívüli hátrányos helyzetük korrigálására. Miután nekünk minden előzetünk, tehát minden pályázónk egyformán kedves és nem cölunk senkit sem mással szemben hátrányba juttatni, keressük és találtunk módot rá, hogy e hátrányt eltüntessük anélkül, hogy ebből többi előfizető-pályázónknak hátránya, avagy kára származzék.

Elhatároztuk, hogy az első és második forduló pótlására két csütörtöki napon éspedig március 16-án és 23-án egy-egy keresztrejtvényt közlünk, melyek megfejtését azonban csak azoknak kell beküldeniök, kik a második, illetve a harmadik fordulónál kapcsolódtak be a versenybe. Természetesen mindazok, akik csak az első rejtvény beküldését mulasztották el, csak a 16-án megjelenőt kell beküldök, míg akik a másodikat is elmulasztották, azok mindkét, u. u. pótvizsga-rejtvény megfejtését küldjék be.

Hisszük, hogy ez a pótvizsga-akciónál oldja meg e kérdést és az igazságosság elvét szolgálja, mellyel minden pályázónk egyforma eséllyel vesz most már részt a versenyen, mely gazdag díjakért folyik.

Kérjük a pótvizsgás megfejtőinket, hogy beküldendő megfejtéseik boritékján feltűnő módon jelezzék „pótvizsga“-felirással, hogy a rendes vasárnapi megfejtésektől megkülönböztethessük.

Csütörtökön tehát megindul a „pótvizsga“, melynek rejtvényei talán kissé a szokottnál nehezebbek lesznek, de hisszük, hogy megfejtőink ezt a kiegyenlítő lehetőséget örömmel üdvözlök. Tévedések elkerülése végett közöljük, hogy azoknak, akik kezdetől résztvesznek a versenyben, beküldés esetén sem emeli pontszámát ilyen rejtvények megfejtése.

Purgly Emil beszéde a totalitás veszedelméről

Vitéz Purgly Emil felsőházi tag, volt földmívelési miniszter vasárnap éles ellenzéki beszédet mondott Makón. Kijelentette, hogy a magyar gazdasági élet egyik legsúlyosabb gondja az, hogy termékei a nyugat felé vezető úton egy nyolcvan milliós nemzeten haladnak keresztül, amely nemzet parancsuralmi rendszer alapján áll. A továbbiak során azt hangoztatta, hogy a gazdaságszaloni ötletek helyett cselekvésekre vár. A felvidéki gazdasági életet minden vonalon egyenlősíteni kell. Részletesen foglalkozott ezután a földbirtokreform ügyével és kijelentette, hogy az igények megnövelését azok kielégítése nélkül veszedelmesnek tartja. Hiába próbálkoznak és kísérleteznek — mondotta ezután a volt miniszter, — lefelé menő irányzat érvényesült az utóbbi időben. Majd újból a totalitás veszedelmére hívta fel a gazdák figyelmét.

— Hatalmas só-kráter nyílt meg Marosújvár közepén. Marosújvárról jelentik: Két hatalmas bánya húzódik el Marosújvárt a föld alatt éspedig a Ferdinand és a Maria királyné bánya. Az előbbi már évekkel ezelőtt üzemén kívül helyezték, mert fölsüllyedés következtében a bányászást életveszélyesnek tartották. A süllyedés azonban nemcsak a bánya mélyében, hanem a földszínen is észlelhető volt és a szakértő bizottság már évekel ezelőtt megállapította, hogy a süllyedés terület által veszélyeztetett házak lakóit ki kell költöztetni és a házakat ki kell sajátítani. A besüllyedt területet hatalmas deszkakerítéssel zárták el. A körülzárt hatalmas kráter környékén az emberek a legnagyobb izgalomban élnek és valószínű, hogy a közelben levő 14 házat kisajátítják és lakóikat kiköltöztetik. Ezek a házak Marosújvár piacának közepén vannak. A hatalmas kráter egy tő medencéjét képezi és a kráter falait vastag sóréteg borítja.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12 (Tel.: 25—20.)
JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel.: 11—00.)
Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășești 1. (Tel.: 17—68.)

SCALA-MOZGO TELEFON: 20-10

Ronald Colman monumentális m' lló filmje

Ha én király lennék

FOX JOURNAL.

5. 7.15, 9.15

Jön!

Jön!

SEJK FIA

RAMON NOVARRO-val

„Milwaukee“

utazások tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak!

Az 1939 évi tavaszi Földközi a Tengeri Utazások

programmja

Hapag utazás Görögországba, Törökországba és a földközitengeri szigetekre április 23-tól máj. 12-ig / P 596.- től

Hapag utazás a Földközi tenger keleti részébe máj. 14-től máj. 30-ig / P 528.- től

Hapag-utazás a Földközitengeren és az atlantióceáni szigetekre jun. 1-től jun. 20-ig / P 596.- től

Valutáris nehézségek nincsenek!

Mindig jól utazik a HAMBURG-AMERIKA LINIE

Március 16-án, esütörtökön este az Iparos Otthonban

„Három sárkány”

Hunyadi Sándor vigjátéka.

Havasi Jenő sugó jubiláris előadása

Jegyek Müller kelmefestőde, Str. Bratianu kaphatók

Fenntartja a városvezetőség a kéményseprési szolgálat szervezésének kizárólagossági jogát

Egy szakasszal megrövidítve, de érdemében változatlanul, megjelent az Arad 32.000 kéményéről intézkedő kéményseprési szabályrendelet

Ismeretes az a harc, amely az aradi kéményseprőmesterek és a városvezetőség között megindult a város által kibocsájtott kéményseprési szabályrendelet miatt. Ezzel a szabályrendelettel

a város megszüntette a kéményseprőmesterek szerzett jogait és a közigazgatási törvényre való hivatkozással a kémények tisztogatásának, karbantartásának és általában közrendészeti szempontból való kezelésének jogát és kötelezettségét városi kizárólagossággá nyilvánította.

Hosszas pereskedés indult meg és ennek egyik közjátéka volt az a határozat, amellyel a legfőbb közigazgatási bíróság megállapította, hogy

a városi szabályrendelet 28. szakasza nem felel meg a törvényes követelményeknek és ezért ezt a szakaszt megsemmisítette.

A kifogásolt 28. szakasz a város kizárólagossági jogáról intézkedett, viszont a szabályrendelet többi szakaszai határozott formában előírják a lakosság részére a városi kéményseprési szolgálat kötelező igénybevételét. Így tehát a kizárólagosságról intézkedő szakasz hatálytalanításával az a helyzet áll elő, hogy a városon kívül másoknak is jogában áll kéményseprővállalat létesítése, viszont ezt csak akkor veheti igénybe a polgárság, ha emellett lerózza a városi kéményseprőilletéket, vagyis a magánkéményseprőmesterek munkájának felhasználása tulajdonképpen kétszeres kiadást jelentene. Természetes tehát, hogy ezzel gyakorlatilag továbbra is érvényben marad ebben a vonatkozásban a város kizárólagossági joga, amiről különben végső fokon még nem döntött a bíróság.

A városvezetőség megtette az intézkedéseket a kéményseprési szabályrendelet megfelelő módosítására, mivel azonban ez az intézkedés elhúzódott.

a kéményseprőmesterek a városvezetőségnek hivatalból való eltávolítását kérték a legfőbb közigazgatási bíróságtól azzal az indoklással, hogy megtagadja a bírói végzés végrehajtását.

Amikor Bucurestiben bírói tárgyalásra került ez a beadvány, a város képviselője közölte, hogy a szabályrendelet 28. szakaszának hatályon kívül helyezése megtörtént és hogy az erről szóló városvezetőségi határozat már a legközelebb megjelenik a város hivatalos közlönyében, amire most valóban sor is került.

A városi hivatalos lap közli a városvezetőség határozatát, hogy a kéményseprési szabályrendelet vonatkozó szakasza semmis, viszont a szabályrendelet összes többi intézkedési változatlanul érvényben maradnak.

Egyben közli a városi hivatalos közlöny a kéményseprési szabályrendeletet is, amelynek érvényben maradt szakaszai továbbra is fenntartják a városnak a kéményseprési munkálatok elvégzésére vonatkozó kizárólagossági

jogát az új beosztás szerinti nyolc kéményseprési kerületre, amelyekben összesen 32.710 kéményt kell a városi szolgálatnak rendben tartani. Kerületenként és kéményszerinti osztályozással kimutatásban tartja nyilván a tűzoltóság az összes aradi kéményeket és gondoskodik a kéményseprési munkálatok ellenőrzéséről. Különben minden olyan változtatást, amely a kéményekre vonatkozik, úgy a város műszaki szolgálatának, mint az érdekelt háztulajdonosnak jelentenie kell a központi tűzrendészeti szolgálatnál. A szabályrendelet kimondja, hogy

a kéményseprési szolgálat megszervezése a városnak olyan előjoga, amellyel a tűzveszedelem előzi meg és amelynek gyakorlására akár házikezelés alkalmazásával, akár bérbeadás, akár pedig nyilvános árlejtés útján van joga, kizárólag minősített kéményseprők figyelembevételével.

Terjedelmesen határozza meg a szabályrendelet a kéményseprők kötelezettségeit, így például, hogy a különböző kéményeket hány-szor és hogyan kell kiegészíteni, hogy a kémény kiegészítése és tisztítása után a kéményseprő kö-

teles a kormot kiemelni a kéményből és a háztulajdonos vagy bérlő rendelkezésére bocsájtani, hogy azután a kormot olyan helyre szállítsák, ahol nem forog fenn tűzveszély, valamint az összes körülmények és lehetőségek pontos körülírását illetően.

A saját kezelésben végzett kéményseprési munkálatok kerületeiben a kéményseprési díjak városi illetékek számitanak.

behajtásuk is így történik, különben a kéményseprési díj az ingatlant terheli és fizetésére a háztulajdonos köteles, aki azonban — más megállapodás híján, — átháríthatja ezt a bérlore. Érdekes a szabályrendeletnek az a része, amely előírja, hogy a kéményseprőkerületek vezetői távbeszélő állomással kell rendelkezzenek, mert tűz esetén a tűzörség parancsnokának értesítése alapján nyomban meg kell jelenniük a tűz színhelyén.

A kéményseprési szabályrendelet értelmében a rendelet elleni kihágások 50—1500 leig terjedő pénzbírsággal sújthatók, viszont behajthatatlanság esetén a büntetés kényszermunkára, ennek teljesítésének visszautasítása esetén pedig legfeljebb 15 napig terjedhető szabadságvesztésre változtatható át.

Különben a múlt héten érdemben is foglalkozott a legfőbb közigazgatási bíróság a városi kéményseprési szabályrendeletével. A kéményseprőmesterek ugyanis a szabályrendelet 28. szakaszára vonatkozó bírói határozat ellen ugyancsak a legfőbb közigazgatási bírósághoz felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be azzal, hogy kifogásuk nem csak a szóbanforgó 28. szakasz ellen áll fenn, de az egész szabályrendelet hatálytalanítását kérik. A bíróság elutasította a felülvizsgálati kérelmet.

Allami képesítéssel rendelkező magyar tanítókat keresnek a Bánságban!

Aurélháza magyar tanítót kap

Temesvárról jelentik: Aurélháza bánsági községben, amelyben a lakosság hatvan százaléka magyar, negyvenszázaléka német, az állami iskolának éveken át csak román tagozata működött. Néhány héttel ezelőtt a németeknek sikerült kieszközölnie a német tagozatot, melyben a német igazgató tanít. A tanulók száma harmincöt-negyven körül van. Az iskolát nyolcvanegy magyar tanuló látogatja, akik azonban megmaradtak a román szekciónak, de ott sem tanulhatnak. Az egyetlen tanerő, aki a román szekciónál működik — a román tanítónő — megbetegedett, orvosi műtétnek is kellett magát alávetnie s az egész iskolában megmaradt az igazgató, aki viszont a maga német tagozatával van elfoglalva. Ezért most az aurélházi iskolások magyar tagjai a község nevében és a Magyar Népközség igénybevételével elártak a temesvári tanfelügyelőségen, hogy a helyzet megfelelő rendezését kérjék és állítsák fel ténylegesen a magyar tagozatot is, hiszen nyolcvanegy magyar tanuló van szó. Kérték egyúttal — éppen a tanulók számára való tekintettel — hogy egy tanerő helyett kettőt alkalmazzanak. Megfelelő helyiség van, mert az állami óvoda helyisége üresen áll. Kérte végül a küldöttség, hogy magyar tanerőket nevezzenek ki és római katolikus tanító is legyen, hogy ez a kántori teendőket is elláthassa. A tanfelügyelőségen előzékenyen fogadták a küldöttséget és kijelentették, hogy egyelőre hajlandók a beteg tanítónő helyére helyettes tanerőt kinevezni. A tanfelügyelőség szerint azonban nem áll rendelkezésre magyar tanerő, olyan tudnivaló, akinek állami képesítése van. Hajlandók azonban, kisegítőnek, olyan magyar tanítót küldeni, aki nem az állami, hanem felekezeti intézetben kapta képesítését.

A Magyar Népközség ilyen tanerőket tud a tanfelügyelőségnek ajánlani. Nyilvánlartásaiban azonban egyelőre tényleg nem szerepelnek olyan állástalan bánsági magyar tanerők, akiknek megvan az állami képesítésük.

Kéri tehát az állami oklevéllel rendelkező magyar tanerőket, akik nincsenek állásban, akár a Bánságban laknak, akár az ország más részén, hogy jelentsék be címüket a Magyar Népközség bánsági fagozatánál (Timisoara, I. Piața Unirii 8.), miután adott esetben szükség lehet rájuk.

XII. Pius pápa az újságírói hivatásról

XII. Pius pápa már németországi tartózkodása alatt is mint nunciusz igen szoros kapcsolatokat tartott fenn a sajtóval. Mint a diplomáciai testület doyenje, minden évben részt vett a külföldi sajtó szokásos ünnepi bankettjén is. A szokásoknak megfelelően ilyen alkalomkor ő mondotta az ünnepi beszédeket is s mint az akkori német sajtó beszámolt, az 1929-ben tartott sajtóbankettjén alkalomával az államférfi és az újságírói hivatás rokonságáról beszélt. Ennek során az alábbi igen érdekes kijelentéseket tette többek között:

— A sajtó férfiaknak, valamint a diplomácia és politikában működő férfiaknak személyes kapcsolatait lehetővé tevő alkalmak örvendetesek és kívánatosak. Az újságíró és az államférfi márcsak azért is keresi a kapcsolatot, mert tudatában vannak hivatásuk rokonságának. Mindkettőnek feladata, hogy munkájuk legyen az egészséges, harmonikus alakított állami és népközségnek, vezetője és gyelölje népének. A szónak és tollnak embere, akinek világnézeti és politikai irányítására milliók hallgatnak és az életben valószínűleg meg azt, amit ő írva prédikál, legyen az jó, vagy rossz, igazság, vagy tévedés, szellemi téren közreműködő népe sorsának, boldogulásának, vagy szerencsétlenségének. És mennél inkább fokozódik a civilizáció tempójának gyorsasága, mennél inkább hétértelműsödés csiszolással jár a modern feltaláló szellem, annál fantasztikusabb méreteket ér el a kimondott és leírt szavak hatótávolsága, annál közelebb kerülnek egymáshoz annál jobban kiterjed az a világgözség, amely a sajtó világszerte terjed. Tehát annál korszerűbb és felelősségteljesebbé válik azoknak a funkciója és missziója, akik ezen kiengesztelődés, vagy a gyűlölet szolgálatába állnak? A háborút, vagy a békét szolgálja? A fölkelés és a rombolás gyújtólángját dobja-e a tömegek közé, vagy a szociális béke hegyibeszédeit mondja-e el a szociális igazságosság üzenetét viszi-e a tömegekhez?

— Az a szellemi hatalom, amely az újságíróknak rendelkezésére áll — bármennyire is „szabadioglalkozásnak” tekinti a magát — a nyilvános felelősség hordozójává emeli őt. Ennek a ténynek tudatában ered hivatási önérzete és hivatási etikája is. Szabadnak érzi magát, senki másnak nem szolgálja, mint az igazságnak. Ez utóbbi előtt azonban meghajol, bárhol és bármilyen körülmények között találkozók is vele. Ez az indító oka és célja egész működésének. Ez a nemzeti levele súlyos hivatásának. Ez az utlevél a világ nagyságát előtt. Ezért harcol, ezért szenved. Ezt feladni hűtlenség és öneladás az ő részéről. Az igazságnak ez a jogi szolgálata a testvéri és emberszeretet királyi parancsából folyik, amely átlépi a nemzetek és fajták határait és tudja, hogy a világ és az emberi fejlődés értelme nem az elválasztás és a gyűlölet, hanem az egyesítés és a béke. Így ez a gyakran nyomozható, kőzan, a politikai és szociális feszültségek idején meg éppen veszélytelen mindennapi munka az evilági és időhöz kötött szűk horizontokból kinő a maradandó és örök értékek megszentelt szféráiba.

Olcso lakásra nincs gondia,

ha megszáll a

METROPOLE-ban
PESTEN, VII. Rákóczi-ut 58.

Kényelmes, meleg-folyóvizes
TELEFONOS SZOBÁK P. 5-től.



Remek konyhával, válogatott fajborokkal,
hangulatos cigányzenével várja kedves
vendégeit a volt miskolci D O C O G O.

Az aradi Városi Színházban 1939. március 17-én este 8 órakor **Tanase** revüszínház nagysikerű

"Tanase Istambul"

56 gyönyörű képből álló revüjét adja elő. Jegyek a libraria Dicezana-ban kaphatók.

SPORT KÖZLÖNY

UDR—AMTE mérkőzés Resicán a Román Kupa első tavaszi fordulóján

Vasárnap bonyolítják le országsszerte a Román Kupa első tavaszi fordulójának mérkőzéseit. Még 16 csapat van küzdelemben, köztük 7 A) divíziós, de Aradról már csak az AMTE szerepel a kupában küzdő csapatok sorában. A kupamérkőzések programja a következő:

- UDR—AMTE.
- Kinlzi—Venus.
- CAMT—Oltul.
- HTV—Prahova.
- Carpati—Textila.
- Franco Romana—Sp. Studentesc.
- DVA—Rapid.
- Monitorul Of.—Unirea Tricolor.

HETI MŰSOR

Vasárnap folytatódnak a küzdelmek a kerületi bajnokságért és úgy az első osztályban, mint az ifjúsági bajnokságban teljes forduló bonyolítanak le a csapatok. A műsor az alábbi:

KER. I. OSZT.:

ATE—Olimpia, Tricolor—Unirea, Astra—Crișana, Gaiana—Titanus, Transilvania—AAC, Mică—Hakoah.

IFJ. BAJNOKSÁG:

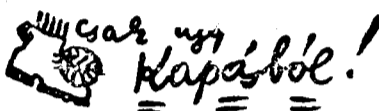
ATE—Olimpia, Tricolor—Unirea, Astra—Fortuna, Gaiana—Gloria, Transilvania—AAC, AMTE—Hakoah, Egyetértés—Banatul.

A magyar nemzeti bajnokság állása:

1. Ujpest	15	12	1	2	58:18	25
2. Ferencváros	15	11	3	1	58:29	25
3. Hungária	15	9	4	2	27:23	22
4. Kispest	15	8	3	4	35:26	19
5. Phöbus	15	6	5	4	33:27	17
6. Nemzeti	15	5	6	4	33:27	16
7. Budapest	15	5	5	5	23:26	15
8. Szeged	15	4	6	5	28:23	14
9. Szolnok	15	6	2	7	27:32	14
10. Taxisok	15	4	5	6	45:40	13
11. Elektromos	15	4	4	7	23:31	12
12. Bocskaj	15	2	3	10	20:41	7
13. Zugló	15	2	2	11	21:50	6
14. SSE	15	2	1	12	20:68	5

Az AMTE nehéz küzdelem előtt áll: otthonában kell megütköznie az UDR-el, amelyet ugyan ősszel a bajnoki mérkőzésen Resicán legyőzött, de amely most lényegesen megerősödve veszi fel a küzdelmet. Az AMTE-nak az eddigiekénél lényegesen jobb teljesítményt kell nyújtania, ha a kupában a legjobb nyolc csapat közé akar kerülni.

A többi mérkőzésen a Venus, a Carpati, a Rapid és az Unirea Tricolor az esélyesebb, két mérkőzés pedig szintén nyit. A legjobb nyolc csapat közé a jelenlegi formákat alapul véve a Venus, a CAMT, a Carpati, a Rapid, az Unirea Tricolor, az UDR vagy AMTE, a HTV és a Sp. Studentesc kerülhetnek.



Szabó Miklós utolsó amerikai versenyén két angol mérkőzést indult és ötödik helyen végzett. A versenyt Lash nyerte 9 p. 02.4 mp. idővel, a további sorrend pedig: 2. Deckard 9 p. 03.6 mp., 3. Cluskey 9 p. 06 mp., 4. George 9 p. 10 mp., 5. Szabó 9 p. 11 mp.

A magyar válogatott csapat, amely csütörtökön a francia válogatott ellen mérkőzik, hétfőn elutazott Budapestről. A franciák ellen így állnak fel: Szabó—Korányi, Biró—Lázár, Sárosi III., Balogh—Szánthó, Zsengellér, Kolláth, Kiszely, Gyetval. Vasárnap az irek ellen Adám játszik jobbszélsőt, kivülé még Sziklai és Polgár utazott a csapattal.

Kattoviceben tartották meg a magyar— lengyel válogatott birkózó-mérkőzést, amelyen a magyar birkózók 6:1 arányban győztek. A magyar versenyzők közül csak Fecske szenvedett vereséget.

Mariazellben bonyolították le a Bécs—Budapest városközi sversenyt, amelyet nagy fölényrel a bécsi nyertek. Az arány 50:24 volt a bécsi sielők javára.

O Május 6—7—8-án bonyolítják le a román—magyar DC-mérkőzést. A magyar tenisz-szövetség igazolta a román tenisz-szövetségnek, hogy a két ország DC mérkőzéseit Bucurestiben május 6—7—8-án tartják meg. A mérkőzésekre a bucaresti-i Tenis Club pályáin kerül sor.

O Uj világrekordot szaladt 1000 yardon az amerikai Borican 2 perc 08.8 mp. tüneményesen jó idővel, legyőzve Cunninghamot, aki 2 perc 09.4 mp.-t futott. Az eddigi világrekord: fedettpályán 2 perc 10.1 mp. Cunningham nyíltpályán 2 perc 09.7 mp., Robinson. Mindkét futó tehát a nyíltpálya világrekordnál is jobbat futott. Ez a futás ugyanakkor volt, amikor Szabó Miklós szerepelt a newyorki fedettpálya versenyen. Más eredmények: egy mérkőzést nyert Fenske 4 perc 11.1 mp. idővel, 2. Venzke, 3. San Romani, 600 yard: 1. Beetham 1 perc 11.3 mp., 60 yardon: 1. Walker 6.2 mp., 2. Peacock.

O Kőkőssy nyerte a KAC házi kardvívó versenyét 10 győzelemmel, 1 vereséggel, 2. Barúnok 9 győzelem, 2 vereség, 3. Guráth 7 győzelem, 4 vereség, 4. Mezey. Ifjúsági kard: 1. Nádor, 2. Moll, 3. Benke, 4. Xantus. Gyerek tör: 1. Kovács, 2. Vajna, 3. Dienes.

O A Textila nem vesz részt a kupamérkőzésekben? A lasi-i Textila csapata, amelyet a sorsolás a Carpatival hozott össze a Román Kupában, átiratban értesítette a nagybányai csapatot, hogy nem utazik Nagybanára és lemondja a vasárnapi kupamérkőzést. Mint ismeretes, a Gloria az elmúlt évben a Textila elleni mérkőzést mondotta le és kérdés, hogy az illetékes fórumok a Textilával szemben is olyan szigorúan fognak eljárni, mint a Gloriával szemben eljártak.

O Az AAC nyerte a Prietenii tekéző csapatversenyét. Az elmúlt két vasárnapon folyt le a Prietenii tekéző csapatversenye, melyen a rendező egyesületen kívül a temesvári és nagyváradai CFR, az AAC és az Infrătirea csapatok vettek részt. A verseny az aradi tekézők nagy fejlődését bizonyította, mert úgy az AAC, mint az Infrătirea megelőzték a már régen tekéző vendégegyütteseket és az eddig mindig jól szereplő Prietenii is csak tartalékolni voltának és hallatlan balszerencséjének következtében nem ért el helyezést. Az AAC sem játszott ezúttal a szokott biztonságával és csak erős küzdelem után nyert a pompásan küzdő és örvendetesen fejlődő Infrătirea ellen. A nagyváradai CFR, mely egyébként Nagyvárad bajnoka, láthatóan az idegen pálya szokatlanságával küzdött, de mérkőzésről-mérkőzésre javult, legközelebb bizonyára erős harcra fogja csapatait készíteni. Leggyengétebben az AAC játszott s mikor tartalékolni állott is fel, rutinos tagjai biztosítani tudták a győzelmet, végül is veretlenül végzett. Az Infrătirea rapszódikus formában játszott s bár a legjobb faatlagot érte el, gyengébb periódusában két vereséget szenvedett, de így is megelőzte az ugyancsak két vereséget szenvedett temesvári CFR-t. Az egyes mérkőzések eredményei a következők voltak: Prietenii—nagyváradai CFR 159:137, Infrătirea—temesvári CFR 211:123, AAC—nagyváradai CFR 168:155, temesvári CFR—Prietenii 180:159, nagyváradai CFR—Infrătirea 192:186, temesvári CFR—nagyváradai CFR 185:179, AAC—temesvári CFR 206:163, AAC—Infrătirea 190:189, Infrătirea—Prietenii 224:159, AAC—Prietenii 205:155. Végeredmény: 1. AAC 4 győzelem, 769:662 faarány, 2. Infrătirea 2 győzelem 810:664, 3. CFR Temesvár 2 győzelem 651:755. A verseny után a rendező egyesület nevében Rosenzweig János ügyv. elnök néhány közvetlen szó kíséretében adta át az egyesületeknek a díjakat és annak a reményének adott kifejezést, hogy a lejövő verseny is az aradi tekézősport fejlődését szolgálja.

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KÉNYELMES UJ HAJÓIVAL, ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatulul 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Több fontos kérdés letárgyalása végett összehívják az aradi ipari képesítő bizottságot

Az új ipartörvény, amely 1936-ban jelent meg, tudvalevőleg táblázatot tartalmaz, amely a képesítéshez kötött foglalkozásokat sorolja fel. Ez a táblázat felosztott, valósággal parcellázott számos iparágat, így például az asztalosipart, a borbélyipart és ennek megfelelően például egy asztalosnak, ha mindazokat a munkálatokat vállalni akarja, amelyeket eddig végzett, több munkakönyvet kell kiváltania.

Az iparosság részéről a közelmúltban olyan mozgalom indult meg, amely azt célozza, hogy vizsgálják felül az ipartörvényhez csatolt táblázatot és több foglalkozási ágat egyesítsenek, ezzel lehetővé téve ezeknek a foglalkozási ágaknak egy munkakönyvvel, illetve egy mesterkönyvvel való gyakorlását. Értesülésünk szerint ugyanakkor a miniszteriumban felmerült az a terv, hogy újabb iparágakat sorozzanak a képesítéshez kötött iparok közzé, más iparágakat pedig kivonjanak a fent említett táblázatból.

Az aradi munkakamarához és a munkafelügyelőséghez az elmúlt napokban miniszteriumi leirat érkezett, amely közlést tartalmaz erre vonatkozóan, egyben pedig az említett táblázat módosítását illetően javaslatokat kér a munkakamarától. Ezért a munkakamara vezetősége már a közeljövőben összehívja az egyes képesítő bizottságokat a miniszterium által felvetett kérdés megvitatása és ezzel kapcsolatban javaslat tételére végett.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy a nagyváradai borbély- és fodrász-szindikátus emlékiratot intézett az ottani munkakamarához, kérve, hogy a két szakmára együttes munkakönyveket adjanak ki. A munkakamara a kérelmet magáéva tette és megfelelően indokolt kérvénnyel fordult a munkaügyi miniszterhez oly értelemben, hogy azok a borbélyiparosok, akiknek 1936 előtt kelt engedélyük van, borbély- és fodrásziparra kapjanak munka-, illetve mesterkönyvet.

Ötmillió lei értékű műszert importál az egészségügyi miniszterium

Bucuresti. Az egészségügyi miniszterium engedélyt kapott, hogy Franciaországból a párisi Geneeste Herscher & Co. cégtől egy fűrdőberendezéssel ellátott autót 378.000 lei értékben, Németországból pedig operációs eszközöket 1.500.000 lei értékben importáljon vám- és illetékmentesen.

Az egészségügyi miniszterium a fentiekben kívül 25.749 márka értékben Németországban különböző orvosi eszközöket, radiológiai készülékeket, továbbá 1.700.000 lei értékben 100 mikroszkópot és 800 ezer lei értékben vegyi anyagokat vásárol. Az importot az egészségügyi miniszterium a vám- és az illeték fizetése mellett eszközölheti.

Negyvenmillió hitelt nyújt a Nemzeti Szövetkezeti Intézet a németországi borkivitel céljaira

Bucuresti. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet igazgatótanácsának szerdai ülésén elhatározták, hogy az intézet 40 millió leies hitelt nyújt a németországi borkivitel, valamint a newyorki világgiallítás román borral való ellátásának finanszírozására. Ugyanezen az ülésen elhatározták, hogy felhatalmazást adnak az intézet ügyvezető igazgatójának egy százmillió leies kölcsön felvételére, melyet a postatakarékpénztár, vagy a Nemzeti Bank folyósítana. A továbbiakban az igazgatóság beszámolt a földművesek és kisiparosok támogatására megszavazott egymillió két száz millió leies hitel felosztásáról.

Itt említjük meg, hogy a németországi borkivitel céljaira a bucarestii „Viticola” termelőszövetkezetek és a román bortermelők szindikátusa már megkezdte a vásárlásokat. Minden Németország felé irányuló borszállítmányhoz mellékelni kell az illetékes mezőgazdasági kamara származási igazolványát és a bucaresti, vagy temesvári állami vegyvizsgáló intézet hivatalos vegyelemzését.

Mivel igazolhatják a vállalatok a kétes követelésekből és egyéb veszteségből származó veszteségeiket?

A központi bélyegbizottság határozata értelmében, amely a Monitorul Oficial 1938. július 5-iki számában jelent meg, a vállalatok veszteségeit, amelyeket a tartalékalapból le akarnak írni, olyan okmányokkal kell igazolni, amelyekből kitűnik, hogy azok végleges veszteségek. A kivetési pénzügyi hatóságok ilyen esetekben igazolásként csak bírósági okmányokat fogadnak el. Gyakran előfordul azonban, hogy a hitelező vállalatok nem folymodnak minden esetben perhez vagy csődkereshez, hanem — azért, hogy helyzetüket minél realisabban tüntessék fel —, már bizonyos, a kereskedelmi kamarától községi eljárásokról, információk iróktól kapott értesülések alapján leírják kétes követeléseiket. Lényegében nincs ok arra, hogy ilyen helyekről származó bizonyító iratokat a pénzügyi közegek ne fogadjanak el. Ez vonatkozik főleg a részvénytársaságok esetére, amelyeknek szintén vannak ellenőrző szerveik annak érdekében, hogy a vállalatot károsodás ne érje.

Az érdekeltek ezért beadvánnyal fordultak a pénzügyminiszteriumban működő egyenesadó-vezérgazgatóságához és azt kérték, hogy a vezérgazgatóság a fenti értelemben adjon ki rendelkezést. A miniszteriumból a kérésre egyelőre nem érkezett válasz.

Üzleti bizottság az aradi társadalombiztosító élén

Ralea Mihai munkügyi miniszter rendeletet írt alá, amelynek értelmében az aradi társadalombiztosító pénztár élére a következő átmeneti bizottságot nevezte ki:

Nagyipar: Munkaadók részéről: Ratiroiu Remus és Const. Popovici mérnök rendes tagok, Mateescu Stefan és Olviu Sárbu póttagok. Az alkalmazottak részéről: Traila Athanasie és Bircas Ion rendes tagok, Drenceanu Traian és Boja Teodor póttagok.

Kisipar: Munkaadók részéről: Feier Șefan rendes tag és Oprean Antoniu póttag. Az alkalmazottak részéről: Voștinari Gheorghe rendes tag és Gheorghe Iosif póttag.

Kereskedelem: Munkaadók részéről: Moțiu Ioan rendes tag és Molnár Illés póttag. Az alkalmazottak részéről: Filipaș Ionel rendes tag és Rus Ilie póttag.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik szeretett Édesanyánk temetésén résztvettek, ravatalára koszort vagy virágot helyeztek és mértelen fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Külön kötelességünknek tartjuk megelégedésünk kifejezést adni ezúton is Varga J. utódai temetkezési vállalatával szemben a temetés példás rendezéséért és kiállításáért.

A gyászoló PAP-család.

GABONAÁRAK

Az ujaradi piacon a gabonaárak a következőképpen alakultak ki, lanyha irányzat mellett: Buza mázsája 390—400 lei, tengeri 320, zab 500, árpa 400 lei. — Bánáti gabonaárak: A bánáti gabonapiacra a temesi buza 41 ezer lei, a torontáli buza 42 ezer lei, tengeri 32.500 lei, korpa 30 ezer lei, zab 43.000 lei, takarmányárpa 33 ezer lei, tavaszi árpa 38 ezer lei, muharmag 33 ezer lei, napraforgó mag 37 ezer lei, tökmag 71 ezer lei vagononként.

Tisztázzuk a kérdést:

SZÁMLABELYEG. A pénzügyi közegek érdeklődésére a bélyegbizottság azt az utasítást adta, hogy ne vegyenek fel kihágási jegyzőkönyvet olyan esetekben, amikor a cégek az 1.40 százalékos proporcionális illetéket leróva, amelyet láttamozás után szokás leróni, bélyegyet alkalmaznak. Ez a rendelkezés azonban csak azokra az esetekre érvényes, amikor a számla összege hétézer leien alul van és az esedékes adó nem több 100 leinél. A fenti rendelkezést nem körendelelet után tartatták el a pénzügyi közegekhez, hanem oly módon, hogy utalták a bélyegtörvény 27. szakaszának alkalmazására. Esetről-esetre a bélyegbizottság hozzájárul ahhoz, hogy 15 ezer lei-ig terjedő számlák esetében, amelyeknél az esedékes adó a 200 leit nem haladja meg, szintén bélyegyet alkalmaznak. Hangsúlyozzuk azonban, hogy erre esetenként kell engedélyt kérni.

MEDDIG LEHET KEDVEZMÉNYESEN FIZETNI A HÁTRALÉKOS ADÓKAT? Kérdésére a következőkben válaszolunk: Ez év március 31-ikén jár le az a határidő, ameddig az állami adósságok rendezéséről szóló törvény értelmében kedvezően lehet kifizetni a régi adóhátralékokat. Bár adóhátralékok még forgalomban vannak, egyelőre nem történt döntés olyan értelemben, hogy a fenti törvény érvényét meghosszabbítsák. Az adóhátralékok visszavonása tudvalevőleg a kibocsátási terv értelmében visszavásárlás után is történhetik öt év alatt, külön költségtérítéssel előirányzattal. Az adóhátralékok március 31-ig biztosított kedvezményeket semmiesetre sem hosszabbítják meg ezen a határidőn túl, mert a pénzügyminiszterium vezető körének az a véleménye, hogy a jövőben nem adnak kedvezményeket a rossz adófizetőknek.

OLA IPOGÁCSA. Az olajipogácsa nem szerepel a kompenzációs kivételi cikkeket felsoroló úgynevezett A) listában, mert az illetékes kormánytényezőknek az a véleménye, hogy ez a termék a kompenzációs rendszer felhasználása nélkül is talál külföldön piacot. Valóban voltak olyan kérések, hogy az olajipogácsát vegyék fel az említett lista alá és e kérések fölött a közeljövőben dönt a kormány gazdasági bizottsága.

MÁRCIUS HUSZONNEGYEDIKÉN NÉGYNAPOS ORSZÁGOS VÁSÁR KEZDŐDIK ARADON. Az aradi közegészségügyi és állategészségügyi szolgálat hivatalos közleményét hozott nyilvánosságra arról, hogy Aradon március huszonegyedikén négynapos országos vásár kezdődik. Első napra általános állatvásárt és áruvásárt hirdetnek, amikor csak helyi kereskedők hozhatnak árut forgalomba. Március huszonegyedikén, huszonegyedikén és huszonnyolcadikán kizárólag az ország más vidékeiről érkezett kereskedők és iparosok hozhatják forgalomba áruikat.

Március 20-án tartja közgyűlését a „Petrosani”. Bucurestiből jelentik: A „Petrosani” rendes évi közgyűlését március 20-án tartja meg bucarestii-i székhelyén. A vállalat ezévi közgyűlésén ratifikálni fogják Homberger Arturnak és gróf Teleki Ernőnek az igazgatóságba történt kooptálását, hét új igazgatósági tagot választanak azok helyébe, akiknek mandátuma 1939. december 1-én lejár.

Meddig érvényesek azok a behozatali engedélyek, amelyek ellenértékét szabadforgalmi devizákkal lehet fizetni? A pénzügyminiszterium közölte az összes vámhivatalokkal, hogy azok a behozatali engedélyek, amelyek összegének ellenértékét szabadforgalmi devizákkal lehet kifizetni, csak addig az időpontig lehet kifizetni, amely időponon az engedélyen szerepel így tehát ezekre a behozatali engedélyekre nem vonatkozik az az általános rendelkezés, hogy érvényük automatikusan egy hónappal meghosszabbítottik.

A „Consum” legújabb száma részletesen beszámol a Londonban folyó tárgyalásokról, amelyeknek célja félmillió angol—román kompenzációs üzlet lebonyolítása. Kiemeljük a „Consum” legújabb számának következő cikkeit: A Letea-papirgyár magába olvasztja a zárnesti-i papirgyárat. Az új vasúti tarifa a CFR reorganizálásával egyidejűleg lép életbe. Nyugalomba vonul az Albina vezérgazdája. A nyugodtabb politikai atmoszférában az építkezési tevékenység fokozódása várható. A minisztertanács megszüntette a hatóságok vámmentes importját. Ezvezményt költöttek a belföldi konzervgyárak. Céget változtat az aradi Neuman Testvérek Szesz és Élesztőgyár. Március 31-ig nyújthatók be a második negyedévi kvótánbelüli importkérések. A fakivitel növekedését és a belföldi fogyasztás javulását reméli a faipar és a fakeskedelem az 1939. évben. Az Arad—Brádi Ipari RT és a CFR vitás kérdéseit törvényvel szentesített egyezményben rendezte. A nagyarányú fegyverkezések sem lendítették fel a nyersanyagpiacok forgalmát. Kétszázmillió leies új investíció: eszözöl ebben az évben a Caps. A legfrissebb vállalatfőkezelésekről új alapításokról első forrásból olvashat információkat a Consumban. Közzé mutatványszámot a kiadóhivatalól: Kolozsvár, Sir. Reg. Maria 48.

Amerikai olajmágnások Lispén

Nagykanizsáról jelentik: Az Amerikai-Magyar Olaj Részvénytársaság Lispe környéki telepén érdekes vendégek jártak: Mr. Bolton, az Euro-gasco olajtársaság elnökgazdája és az amerikai Standard Oil Company elnöke és az amerikai megnézték a lipsei furásokat és azt a 23 kilométeres vezetékét, amelyet már magyar mérnökök építettek az ujnémetsztaji vasútállomásig.

Mr. Bolton a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a magyar mérnökök munkájáról. A 23 kilométeres vezeték lehetővé teszi, hogy a napi 30 vagonos termelést teljes egészében el tudják szállítani.

Lispéről különben Amerikába utazik az otáni olajtelepek tanulmányozására Papp Simon főgeológus és a közeli napokban tér vissza ugyan csak az amerikai olajtelepekről három magyar mérnök, akik két hónapot töltött tanulmány céljából odakint.

A lipsei furásoknál dolgozó tizenhét mérnök közül ma már tíz a magyar s az angolokat is rövidesen leváltják.

Vasárnap tartja az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa közgyűlését

Aradváros háztulajdonos-társadalma a lapokban megjelent meghívó után értesült, hogy az aradi háztulajdonosok szindikátusa vasárnap tartja meg a város háza nagytermében évi rendes közgyűlést. A múltban is ezen közgyűléseken igen érdekes közügyek kerültek megvitatásra, az idei közgyűlés iránt azonban, értesülései szerint, az aradi háztulajdonosok körében rendkívül érdeklődés mutatkozik, mert a háztulajdonosokra vonatkozó kivételes fontosságú problémák kerülnek megbeszélésre.

A háztulajdonosok közgyűlése tehát nemcsak a háztulajdonosok érdekeinek, hanem a polgárság más rétegeinek szemszögéből is kívánja a felmerült problémákat megvitatni.

Színház - Művészet

Holnap, csütörtökön este:

„Három sárkány”

Runyadi Sándor vígjátéka az Iparos Otthonban

Már csak egy nap választ el bennünket a „Három sárkány” nagy érdeklődéssel várt előadásától. Holnap, március 16-án, csütörtökön este 9 órakor lesz a nagyszerű Hunyady-vígjáték előadása és egyben Havasi Jenő színházi 50. tizenöt éves jubileuma. A remek vígjáték, amelynek minden szava színpompázó szellemesség, kitűnő rendezésben, nagyszerűen pergő előadásban, kifogástalan szereposztásban kerül színre. A főszerepeket Gömöri Emma, Lázár Hilda, Abonyi Klári, Miklóssy Eta, Ágay Margit, Felhő Ervin, Jávor Alfréd játsszák. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni. Jegyfelvétel: Müller keimefésztöde, Bratianu-uca.

Lázár Hilda

március 28-án megrendezi Sommerset Maugham „Szent láng” című darabját

Lázár Hilda, az aradi színház kitűnő anyaszínésznője, a múlt hónapban rendezte meg estjét és a közönség a legnagyobb megelégedéssel távozott az Iparos Otthonból. A kiváló művésznő bebizonyította, hogy mindig komolyat és elsőrangú nyújt a közönségnek, amely különben mindig a legnagyobb szeretettel és elismeréssel adózik, ha Lázár Hildáról van szó. A szép siker és a minden oldalról jövő óhaj készítette Lázár Hildát arra, hogy március 28-án még egy estét rendezzen az Iparos Otthonban. Ezalkalommal Sommerset Maugham, a nagy angol író egyik legremekesebb alkotása, a világsiker aratótt „Szent láng” kerül színre, amelynek főszerepe Lázár Hilda egyik parádés alakítása. A komoly irgalmi munka méltó színészi kvalitással és gondos felkészültséggel kerül színre és bizonyos, hogy a közönség ismét minden tekintetben értékes és élményszerű színházi előadásban részesül. Lázár Hilda kivételes tehetségének és tudásának teljes erejével készül erre a kimagasló színházi eseményre és bizonyos, hogy a megkülönböztetett érdeklődés nem is fog elmaradni.

* Minden ember szeret nevetni, tehát mindenki ott lesz március 22-én az Iparos Otthonban Felhő Ervin nagyszabású bohózatstíjén. Arad kedvenc színésze ugyancsak érti a módját annak, hogyan kell a közönséget megnevettetni és így senki sem kételkedik abban, hogy március 22-én olyan kacagóorkán lesz az Iparos Otthonban, amilyenre régen volt vélda.

Rádióműsor

— Romániai Időszámitás. —

SZERDA, MÁRCIUS 15.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.48: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: A Luca zenekar hangversenyének közvetítése. 19: Időszaki anyagok. 19.15: Jianu fuvósötös hangversenye. 19.45: Gramofonlemez. 20: Felolvasás. 20.15: Franck: Szimfonikus változatok (Cortot gramofonlemez.) 21.35: Operaelőadás közvetítése az Operaházból. A szünetekben: Hírek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9: Kiss Ferenc szava. 9.10: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet. Prédikál: Muraközy Gyula. 11—11.55: Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet Pusztai Sándor lelkész mondja. Evangélikus istentisztelet. Prédikál Németh Károly. 13.20: Pontos időjelzés. 13.30: Cigányzene. 14.40: Hanglemezek. 15.45: Gyermekek. 16: A 2. honvédegyezred zenekara. 17.10: „Népek tavasza.” Előadás. 17.40: Budapesti Hangverseny zenekar. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19: „A magyar vers története.” 19.30: „Boka Rozália lakodalma.” Előadás cigányzenével. 20.30: Sporteredmények. 20.40: „A zenélő óra.” Szimf. 22.40: Hírek. 23: Operaházi zenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 16

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gyermekek. 19: Időszaki anyagok. 19.17: Muszeorgszkij századik születésnapján a Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Dhimtru szoprán és Secareanu tenor énekesek közreműködésével. 20: Felolvasás. 21: A Filharmonikusok hangversenyének közvetítése. A szünetben: Hírek. 23: Hírek. 23.15: Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.10: Magyarország—Franciaország válogatott labdarugómérkőzése Párisból. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

18.10: Bródy Iván előadása. 18.40: Pontos időjelzés. 18.55: Cigányzene. 19.30: Gazdáknak. 20.15: „Beszélgetés a kassai Főuccáról”. 20.45:

„A bécsi keringő története.” Felolvasás. 22.10: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Egy arab és egy zsidó menekült véd- és dac-szövetsége Európán keresztül

Az aradi állambiztonsági hivatal érdekes vendégei

Most, amikor Londonban már hetek óta eredménytelenül folyik a Palesztinában élő, halálos el-
lenségként egymással farkasszemet néző arabok és zsidók ellentétének tárgyalása, groteszken hangzik annak a két embernek közös sorsvállalása, akiket az elmúlt nap folyamán kísérték be az aradi rend-
őrség állambiztonsági hivatalához. Egyikük arab, a másik zsidó. Ők ketten testvéri szeretetben élnek egymással és önként vállalkoztak arra, hogy együtt róják az országutakat, hogy ezáltal elviselhetőbbé tegyék egymás sorsát. A magas, szikártermetű arab 32 éves, Chateur Mohamednek hívják, s foglalkozása: artista. Barátja: alacsonyabb, 38 éves, Bander Henriknek hívják, s borbély mesterséget választotta.

A zsidó származású iparos, Bander Henrik évekként elzárkózott meg az arab artistával. Bander Henriknek Bécsben volt jömeneteli fodrászműhelye és Chateur Mohamed vendéggént többször felkereste Bander műhelyét. A nagy proféta névrökona Algirből került a régi császárvárosba. Szülei a francia kormány által kezdeményezett gyarmati telepítés során kerültek Afrikába. A forró vérű és kalandokra vágyó Chateur Mohamedet nem elégitette ki a telepések egyhangú élete. A változatos élet után vágyott és ezért elhagyta a szülői házat. A mérsékelt éghajlatu Európába hajózott. Akkor még nem tudhatta, hogy a kultúra és civilizáció hazájaként emlegetett Európa földje forróbb az afrikai talajnál.

Chateur Mohamed cirkuszi artista lett és bejárta az európai országokat. Bécsben azonban utolérte az, ami nálánál hüvösebb vérű emberekkel is gyakran megtörténik: szerelmes lett. Egy szőke bécsi leány hódította meg az arab szívet és miatta Chateur Mohamed a volt osztrák fővárosban maradt. Itt került azután ismeretségbe a két férfi, akik között szoros barátság fejlődött ki. Az Anschluss megtörténte után Bander felszámolta műhelyét és az akkor még a menekültek Eldorádójaként emlegetett Csehszlovákiában telepedett le. Chateur Mohamed követte barátját és vele együtt szökött a cseh közvárosok területére. Az artista hamarabb jutott keresethez, mint Bander és ezért nem egyszer nyújtott neki pénzügyi segítséget.

Csehszlovákia államéletében bekövetkezett gyökeres változás után — mint idegenek, — mindketten letartóztatásba kerültek. A két keleti fajhoz tartozó férfit más-más elbírálás szerint akarták kezelni a hatóságok. A francia állampolgársággal rendelkező arabot szabadon öhajtották engedni, míg a zsidó származású Bandert a magyar hatá-

ron keresztül kitétték az országból. Chateur azonban önként követte társát, akivel most Romániába kerültek. A határőrök azonban elfogták és bekísérték őket az aradi állambiztonsági hivatalhoz. Itt Filimon Alexandru, az állambiztonsági hivatal vezetője hallgatta ki őket, majd Mihailcea Gheorghe rendőrtisztet bízta meg a szükséges jegyzőkönyvek elkészítésével. A hazatérni várt borbély és hű kísérője, akivel hónapok óta együtt rója a rögös országutakat, Konstantinápolyba igyekeznek, ahol Bandert menyasszonya várja, akinek Törökországban balettiskolája van. Hogy miként döntenek a hatóságok a két vándor sorsáról, azt egyelőre még nem lehet tudni. Valószínű, hogy visszatoloncolják őket abba az országba, ahonnan Románia területére szöktek. Hangoztatják azonban, hogy bármilyen megpróbáltatáson keresztül is vezérelje őket sorsuk, továbbra is kitartanak egymás mellett, mert függetlenül a világpolitikai eseményektől, nem törődve a Palesztinában élő arabok és zsidók véres, öldöklő harcával „különbéket” kötöttek.

UJ KÖNYVEK

— Nobel-díjas: Luigi Pirandello: „A kitalált”. A kitalált asszony hősiesség és méltatlan vad, rosszulindult, itgység és a nyomor bontakozik ki ebben a nagyvonalú regényben. Szécsillában, a déli városok ragyogó, színes légkörében, merev és komor erkölcsű társadalmában vagyunk. A hősnőt, az alaptalannul házasságtöréssel vádolt és elkergetett asszonyt az egész társadalom kitagadja és kétségbeesés belekergeti abba, amivel először alaptalannul vádolták. A megkapóan érdekes cselekményt mély lélektani megfigyelésekkel szövöti át Pirandello, a világhírű olasz író. A dráma mellett a regényírásnak is nagy mestere. A főhős nagyszabásúan megrajzolt alakja körül számtalan külön figura népesíti be a regényt s ezek a felejthetetlen jellemrajzok, éles sunnyal megrajzolt arcképek érdekes ornamentikával szegélyezik be a központi nagy szerelmi jeleneteket. Luigi Pirandello: A kitalált c. regénye Déry Tibor fordításában, Athenaeum-kiadásban, vászonkötésű Athenaeum Regénytár-sorozatban jelent meg. (A sorozat előbbi kötetei: Maugham: Színház. Green: Leviáthán. Sinclair Lewis: A rézközlő szőlők. Bontempalli: Halálos élet. John O'Hara: Falokozás. Földi Mihály: A miniszter. Nemirovsky: A zsákmanó. Sigrid Undset: A hű feleség. Hunyady Sándor: Nemes fém). Pirandello: A kitalált, valamint az Athenaeum Regénytár többi kötetét egészvászon kötésben 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lapogénál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-ujdonosságok jegyzékét.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Egy fiatal, intelligens vidéki leány gyermek mellé ajánlkozik. Címet a kiadóba kér. 1311

ALKALMAZÁST NYER

Elsőrendű munkánőt franci, angol munkára azonnalra keres Irene Anhaltzer divatszalon, Str. V. Goldis 1. 1295

Fényezőműhelyünk és furnizetolóműhelyünk vezetésére elsőrendű, hosszabb gyakorlattal rendelkező, a fényezés, pácolás és nitroceluloze-lack spriccolásban gyakorlott csoportvezetőket keresünk. Ajánlatok, eddigi működés, családi állapot és fizetési igények megjelölésével Székely és Réti butorgyárhoz, Magyarvásárhely, intézendők. 1309

Felvételeik azonnalra főzítődjú ügyes mindenek, jó fizetéssel. Cím a kiadóban. 1316

LAKÁS

Bulevardul Carol 44. szám alatt emeleti urilakás kiadó. Bővebbet ugyanott, földszint. 1283

Háromszoba, hall, összes mellékhelyiségek új magánháza aprilis 1-től kiadó. Str. Sft. Gheorghe 46 1089

Garsonlakás fürdőszobával azonnalra kiadó. Str. Duca 20. Érdeklődni a háziness-ternél. 1263

Garconlakás, egy vagy kétszoba, előszoba azonnal kiadó. Piața Impăratul Traian. 1317

Május 1-re egy kétszobás, összkomfortos modern lakás új házban kiadó. Str. Tudor Vladimirescu No. 10. 1313

Kétszobás lakás fürdőszobával kiadó a Consistorului-uccában. Érdeklődést „Május 1.” jellegre a kiadóba kérek. 1310

Kétszoba, konyha, összes mellékhelyiségek modern, új magánháza aprilis 1-től kiadó. Str. Sft. Gheorghe No. 46.

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő „DAC”-gyermekkoszt alkalmi áron eladó. Str. Alba Julia 7. 1303

Jókarban levő takaréktűzhelyet 2 sütővel megvételre keresek. Címeiket a kiadóba kérek.

3 HP villanymotor, „Alfa” tejszeparátor eladó Szepessy, színházzal szemben. 1312

Mercur-tagok! Férfi, fiu. és gyermekruhát legolcsóbban 6 havi részletre Muzsanyál vegyünk. 1169

TISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cím a kiadóban.

Jó állapotban levő öntöttvas-fürdőkadát megvételre keresek Cím a kiadóban.

Sötét dióhalók

és topolyahalók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamié, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbizónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervicet, antik ékszereket, szőnyeget és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsonőket közvetítünk a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Egy portabil írógép sürgősen eladó.

Hirdessen az „Aradi Közlöny”-ben

Legújabb jelentéseink:

Ukrajna is kimondotta függetlenségét

Chamberlain nyilatkozott az alsóházban a cseh-szlovák-ukrán helyzetről — „Csehszlovákia nincs többé!” — írják a német lapok

Husztról jelentik: Kárpátukrajna parlamentje hétfő délelőtt kimondta az ország függetlenségét. Arról a táviratról, amelyben Volosin ukrán kormány elnök Hitlernek arról tett jelentést, hogy magyar csapatok Kárpátukrajna területére vonultak, a német lapok nem számolnak be. A német lapok arról sem számoltak

be, hogy az ukrán országgyűlés kimondotta az állam függetlenségét.

A cseh sajtóiroda közölte a német távirati üzenéssel, hogy mindeddig a cseh csapatok nem kaptak utasítást arra, hogy visszavonuljanak Szlovákia területéről.

Chamberlain a cseh-szlovák helyzetről

Londonból jelentik: (Rador). Chamberlain angol miniszterelnök egy interpellációra, amelyben a csehszlovák helyzet iránt érdeklődtek, a következőket válaszolta az alsóházban:

— A csehszlovák állam határait arra az esetre biztosítottuk, ha nem provokált támadás következne be. Ilyen támadás viszont eddig nem történt.

A DNB német távirati iroda jelent: Azok a magyar csapatok, amelyek Kárpátukrajna határát átlépték,

Poporiny-ig haladtak előre.

A mai események után a német lapok annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy

Csehszlovákia megszűntnek tekinthető.

A Berliner Lokalanzeiger és a többi lapok történelmi jelentőségű elhatározásokról írnak, egyben pedig arról számolnak be, hogy a csehországi németeket a csehek a lehető legrosszabb elbánásban részesítik. A sajtó élénk figyelmet szentel a csehek katonai készülődéseinek.

Lengyel—német—olasz közös lépés a prágai kormánynál

Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelenti: A lengyel, német és olasz kormányok közös lépést tettek a prágai kormánynál.

BECK lengyel külügyminiszter hétfőn este kihallgatáson fogadta a magyar követet, majd utána a cseh követet és végül a német nagykövetet. A német nagykövet az éjszaka elutazott Berlinbe.

Hácha csehszlovák elnök Berlinbe utazott

A cseh BERAN-kormány kedden délelőtt benyújtotta lemondását. Az új kormány összetételét még nem ismerik, de GAYDA tábornok, cseh fasiszta vezér miniszterelnökségéről beszélnek. — HACHA csehszlovák köztársasági elnök Berlinbe utazott, hogy személyesen vegye fel a kapcsolatot az irányadó német vezető körökkel, kíséretében utazott CHWALKOVSKY cseh külügyminiszter is.

Várják Hitler és Hácha tárgyalásának eredményeit

A Rador szerint német hivatalos jelentés a következőket közli: A csehszlovákiai helyzet tartóhatatlanná vált. A német lapok jelentéseiből arra lehet következtetni, hogy a németek védelme csak akkor nyer hathatós biztosítást Cseh- és Morvaország egyes vidékein, ha ezen területek felett a német erők örököndek.

A lengyel „Kurjer Poranny” a csehszlovákiai eseményekről a következőket írja:

— A lengyel közvélemény élénk érdeklődéssel kíséri a szlovákiai események alakulását. Ezeket az eseményeket annál tárgyilagosabban figyelhetjük, mert Lengyelországnak semmi elintéznivalója sincs a csehszlovák köztársasággal.

Prágai jelentés szerint a cseh kormány átalakítását mindaddig elhalasztották, amíg nem ismerik azoknak a tárgyalásoknak eredményeit, amelyeket Hácha csehszlovák köztársasági elnök Hitlerrel folytat.

A Reuter iroda jelenti, hogy felfegyverzett szlovák csapatok, amelyeket Durcsánszky szlovák miniszter német területen szervezett meg, kedd délután szlovák területre vonultak. A vasúti közlekedés Pozsony és Husztról között megszokott.

Budapestben Szlovákia önállóságának kikijáratását kedvezően fogadták. A lapok beszámolnak arról az erőszakos magatartásról, amelyet a csehek a magyarokkal szemben tanúsítanak.

Az angol politikai körök tartózkodást tanúsítanak Csehszlovákia határainak garantálásával kapcsolatban és mindössze annak kijelentésére szorítkoznak, hogy állandó figyelemmel kísérik az eseményeket.

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a lakosság biztonsága érdekében a munkácsi katonai parancsnokság rendelkezésére kisebb katonai egységek megszállták kedden a Kenderes, Órhegyvölgy és Klastromlja közelében levő utakat.

Cseh csapatok felvonulása Szlovákiában

Az alacsonyvízra Ruszinszkóba vezető útjain cseh csapatok menetelnek. Az út tele van tankokkal és nehéz tüzérséggel. Tegnap délelőtt 13 óra 45 perckor Vágszklánál összeütközés támadt a cseh sorkatonaság és a cseh hadsereg szlovák csapatrészei között. A szlovák utász csapatok felrobantották a hidakat és megakadályozták, hogy a

cseh katonaság állásokat foglalhasson el. Lövöldözés során többen megsebesültek.

Megbízható prágai forrásból származó hírszerint a cseh kormány lemondása még nem tekinthető véglegesnek. A titkos államtanács üléséről még semmi sem szivárgott ki.

Prága kiüríti Kárpátukrajnát?

A Reuter-iroda éjszaka egy órakor érkezett jelentése szerint a prágai központi kormány utasítást adott a cseh csapatoknak, hogy ürítsék ki Kárpátukrajnát.

Az új Tiso-kormány felhívást bocsátott ki azzal a céllal, hogy az önálló Szlovákia lakossága jegyezzen kölcsönt a szlovák állam gazdasági újjáépítésének céljaira.

Durcsánszky szlovák miniszter üdvözlő táviratot intézett Hitler Adolf német birodalmi vezérhez és kancellárhoz az önálló Szlovákia proklamálása alkalmából.

Tiso dr. proklamációja

Pozsonyból jelentik: Tiso dr. az új szlovák miniszterelnök délután kiáltványt bocsátott ki a szlovák néphez. A kiáltvány szövege így szól:

„Az elmúlt napokban hazánk földjén a felfegyverzett cseh hatalom nyomása alatt lejátszott eseményekkel szemben megkíséreltük, hogy megvédjük általános emberi jogainkat. Mindent megkíséreltünk, hogy olyan megoldást találjunk, amely megfelel nekünk is és a cseh népnek is. Igyekezettünk hiábavaló volt. Egyes emberek azt hitték, hogy a kérdést rendezni lehet, amikor március 10-én éjszaka a cseh köztársaság elnöke alkotmány ellenes módon felmentette megbízatásától az autonóm szlovák kormányt. Ez az állapot és eljárás úgy jogilag, mint politikailag elviselhetetlen, mert a szlovák autonómiát, amelyet husz éven át igérték és müncheni döntés után végre törvénybe iktattak, lényegében semmisít meg. A történelem ítélőszékéhez fellebbezünk, amely be fogja bizonyítani, hogy mi jót akartunk. Eljött a nap végre, hogy magunk vegyük kezünkbe sorsunk intézését, hogy elkerülhessük a pusztulást. Ha biztosítani akarjuk jövőnket, meg kell szakítanunk a csehekkel minden összeköttetést. Ezt kívánja Szlovákia nyugalma és a szlovák nép érdeke — fejezte be kiáltványát Tiso szlovák miniszterelnök.”

A Reuter-iroda berlini levelezőjét hivatalosan felhatalmazták kedd délután öt órakor annak közlésére.

Az ukrán terroristák garázdálkodása

Ungvár. Hivatalosan jelentik, hogy ukrán terroristák cseh műszakj csapatok segítségével kedden hajnalban megkísérelték a Salánk és Feketepek közötti útvonal felrobantását. A magyar határbiztosító csapatok fegyvertűzzel próbálták elűzni a támadókat, de azok gépfegyverekkel válaszoltak, majd kézigranátókat dobtak és végül formális támadásba mentek át. A magyar határőrség harchoz bocsájtkozott és segítséget kért. A harc a déli órákban még javában folyt.

A cseh katonasággal megerősített ukrán terroristák kedden megtámadták Barkasszó községet. A lövöldözések az ebéd utáni órákban még messziről is hallhatók voltak.

Budapestben a rendkívüli eseményekre való tekintettel a március 15-iki nemzeti ünnepen a lakóvonalhoz munkaszünetet felfüggesztették és így a budapesti és a magyarországi lapok szerdán és csütörtökön is megjelennek.

Szlovákia és Kárpátország között kedden délelőtt megszokott a telefonösszeköttetés.

A cseh hadosztály parancsnoksága még nem adott ki parancsot a Pozsonyban állomásozó cseh katonaság visszavonulásáról. Pozsonyban és egész Szlovákiában a cseh és a zsidó lakosság lázasan csomagol.

Német-cseh vámunió a láthatáron?

A berlini diplomáciai körök figyelmét elsősorban Hitler és Tiso tanácskozásai kötik le. Alighoz ebből a tanácskozásból indult el a Prágához intézett német demars, amely az új szlovák és német követeléseket közölte. A tanácskozás további eredményeként azok a diplomáciai körök, amelyek mégis helyesen becsülték fel a német követelések dinamikáját,

délelőtt már mint az új cseh helyzetet minimumaként jelölték meg egy német-cseh vámunió megvalósítását.

A külföldi diplomáciai körök érdeklődését a Németország és Csehország közötti esetleges katonai akció lehetősége köti le legjobban. Rámutatnak, hogy Hitler a Tisoval folytatott tanácskozásai után magához kérte a tábornokj kar több tagját és

Göring vezértábornagyot Olaszországból hazarendelte

és végül, hogy német illetékes körökben nem cáfolják a Délkelet felé vonuló német csapatokról elterjedt híreket. Ezzel kapcsolatban ugyanazt mondják, hogy a katonaság a szerdai bécsi parádén fog résztvenni.

LAPZÁRTA:

(Éjfélután két órakor jelentik)

Azt a hírt, mely szerint a prágai központi kormány elrendelte volna azt, hogy a cseh csapatok ürítsék ki a ruszin földet, lapunk zártáig nem erősítették meg és ezért azt fenntartással kell fogadni.

A magyar parlament üléseit bizonytalan időre elhalasztották.

Husztról keltezték este kiadott hivatalos jelentés szerint a kárpát-ukrajnai parlamentet szerdán délután három órára ülésre hívták össze. Prchala tábornokot, aki az ukrán kormány belügyminiszteri tisztségét töltötte be

felmentették állásától. Huszton egyébként ideiglenes kormány alakult, amelynek továbbra is Volosin az elnöke.

Hacha dr. cseh köztársasági elnök este 22 óra 40 perckor érkezett meg Berlinbe. Hitler még az est folyamán fogadta.

A prágai rádióban kedd este közleményt olvastak fel, amelyben megállapítják, hogy

Csehország és Szlovákia között az államjogi kapcsolat megszűntnek tekintendő.